

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 9/XIII, november-december 2020

Horus 2020

Kdo so prejemniki nagrade Horus 2020?
Kaj jim sodelovanje in nagrada pomeni?

Str. 5

Akademija 2020

Kakšne so izkušnje mladih z Akademijo 2020? Kakšne so njihove ugotovitve o medijih in novinarstvu? Kako mladi ugotavljajo verodostojne vire?

Str. 22

Mavrica družbene odgovornosti

O krepitevi etike družbene odgovornosti in njenih mejnikih, mednarodnih, nacionalnih, regionalnih, lokalnih in internih.

Str. 37

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti si prizadeva povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (osebe, podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26

SI-2000 Maribor, Slovenija

info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si,
www.paktzamlade.si, www.model-m.si/

Uredništvo

Novinar: člani Inštituta IRDO, Monika Rajšp, dr. Martina Rauter, Nomi Hrast, Gašper Cvetič, Kaja Bračič in drugi mladi

Glavni urednik: ddr. Matjaž Mulej

Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast

Mentorstvo mladim: Barbara Bradač

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 1400 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Jeremy Doorten,
<https://www.freeimages.com/>

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

5

Slovenska nagrada za družbeno odgovornost Horus

Kdo so zmagovalci Horus 2020?

22

IRDO projekt: Akademija 2020

27

Akademija 2020: Kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali me to sploh zanima?

30

IRDO gostujoče pero:

Slovenija na zeleni integralni poti

33

IRDO izobražuje: Pridružite se in postanite imetnik certifikata VDOTR v Sloveniji

37

IRDO krepitev etike družbene odgovornosti:

Mavrica družbene odgovornosti

39

IRDO konferenca: Pasti in priložnosti digitalizacije za trajnostno prihodnost

44

IRDO intervju:

O trajnostni proizvodnji izdelka, ki osvaja Ameriko

46

IRDO intervju: Na Švedskem spoštujemo pravila, da pomagamo drug drugemu

49

IRDO izobražuje: Dobrodelnost od ljudi do ljudi

51

IRDO izobražuje:

Preventiva pred kurativo zmagovalci

55

Kdo so zmagovalci evropskega tekmovanja za socialne inovacije 2020 - Ponovno osmisliti modo

57

IRDO literatura:

O družbeni odgovornosti in upravljanju podjetij

56

IRDO literatura:

Odgovornost do družbe v vzgoji in izobraževanju

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Kdo so letošnji nagrajenci Horus 2020?

Horus je več kot samo nagrada, je priznanje za opravljeno delo. Je tudi nagrada, ki vsakega uči, hkrati pa mu omogoča, da z vloženim trudom samo sebe nagradi. Kdo so prejemniki nagrade Horus 2020 in kaj pravijo?

Akademija 2020: Mladi in medijski svet

Projekt Akademija 2020 – Družbena odgovornost z mladimi in za mlade na področju novinarstva je v obliki usposabljanj in delavnic potekal od 1. 9. 2020 do 20. 11. 2020 in povezal Inštitut IRDO, Društvo novinarjev Slovenije, Univerzo v Mariboru in mlade. Kakšne so ugotovitve mladih udeležencev? Objavljamo tudi esej, ki ga je v okviru novinarskih tem za Akademijo 2020 napisala Ana Jarc: »Kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali me to sploh zanima?«

16. IRDO mednarodna znanstveno-poslovna konferenca—Call for papers

IRDO konferenca bo potekala 10. in 11. junija 2021 v Mariboru virtualno. Vljudno vabljeni, da pripravite avtorske prispevke in poročate o vašem delu v sklopu različnih tem naše konference! Doslej je v 15 letih sodelovalo preko tisoč avtorjev z vsega sveta. Število govornikov je omejeno.

O trajnostni proizvodnji izdelka, ki osvaja Ameriko

Gašper Premože, industrijski oblikovalec izdelkov in blagovnih znamk iz Kočevja, ki že vrsto let deluje svobodnjaško, je leta 2014 začel idejo osnovanja Zen Egga – lesenega jajca, namenjenega sproščanju in ustvarjanju časa zase. V letošnjem letu sta Gašper in Rok Miklič z ekipo naredila novo Zen Egg kampanjo na Kickstarterju. Z obema se je pogovarjal sodelavec Inštituta IRDO Gašper Cvetič.

IRDO literatura

Upravljanje in vodenje podjetij v stilu družbene odgovornosti, s katerim se mednarodna skupina ukvarja v teh dveh soavtorskih znanstvenih monografijah, je med osrednjimi pogoji, da bi našli to pot. Založba je že prejela odziv na njihovo vabilo, naj pripravijo naslednjo znanstveno monografijo o družbeno odgovorni družbi. Še dve slovenski znanstveni monografiji o družbeno odgovorni družbi sta zdaj v tiskarni in nadaljnji dve v veliki meri v pripravi.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

»V letu 2020 so razmere bistveno drugačne kot zadnja leta. Vse človeštvo je, kot nas obveščajo slovenski in mednarodni viri vsak dan, blokirano zaradi pandemije novega virusa, ki ga doslej nismo poznali niti medicinski niti gospodarski niti družboslovni niti naravoslovni znanstveniki, vključno z mikrobiologi. Znanost seveda sploh ni znanost, če ve, s čim se ukvarja, še manj pa je znanost, če pozna rešitev; o obojem sme imeti samo slutnje. Z njimi si praktiki, ki jim znanost daje podlage za smiselno ravnanje, seveda ne morejo veliko pomagati. Morajo se znajti sami. Brskajo po svojih izkušnjah, iščejo podobnosti med nekdanjimi in sedanjimi dogajanjem,« je zbranim na podelitvi nagrade Horus 2020 povedal zaslužni profesor, dvakratni doktor Matjaž Mulej, predsednik Strokovnega sveta IRDO in predsednik Strokovno-organizacijskega odbora nagrade Horus.

Iskrene čestitke vsem, tako prijavitelcem kot zmagovalcem!

Inštitut IRDO vas vabi na 16. IRDO mednarodno znanstveno-poslovno konferenco z naslovom Izzivi, priložnosti in digitalizacija za trajnostno prihodnost, ki bo potekala 10. in 11. junija 2021 v Mariboru virtualno.

Inštitut IRDO pripravlja in sodeluje še v številnih projektih. Kje vse? Odgovor najdete v tokratnem Mozaiku in **vabljeni, da se nam pridružite pri branju in soustvarjanju družbene odgovornosti!**

Tudi tokrat smo pripravili veliko dobrega branja za vas.

HAPPY NEW YEAR

"IN DREAMS BEGIN
RESPONSIBILITIES."

- W. B. YEATS

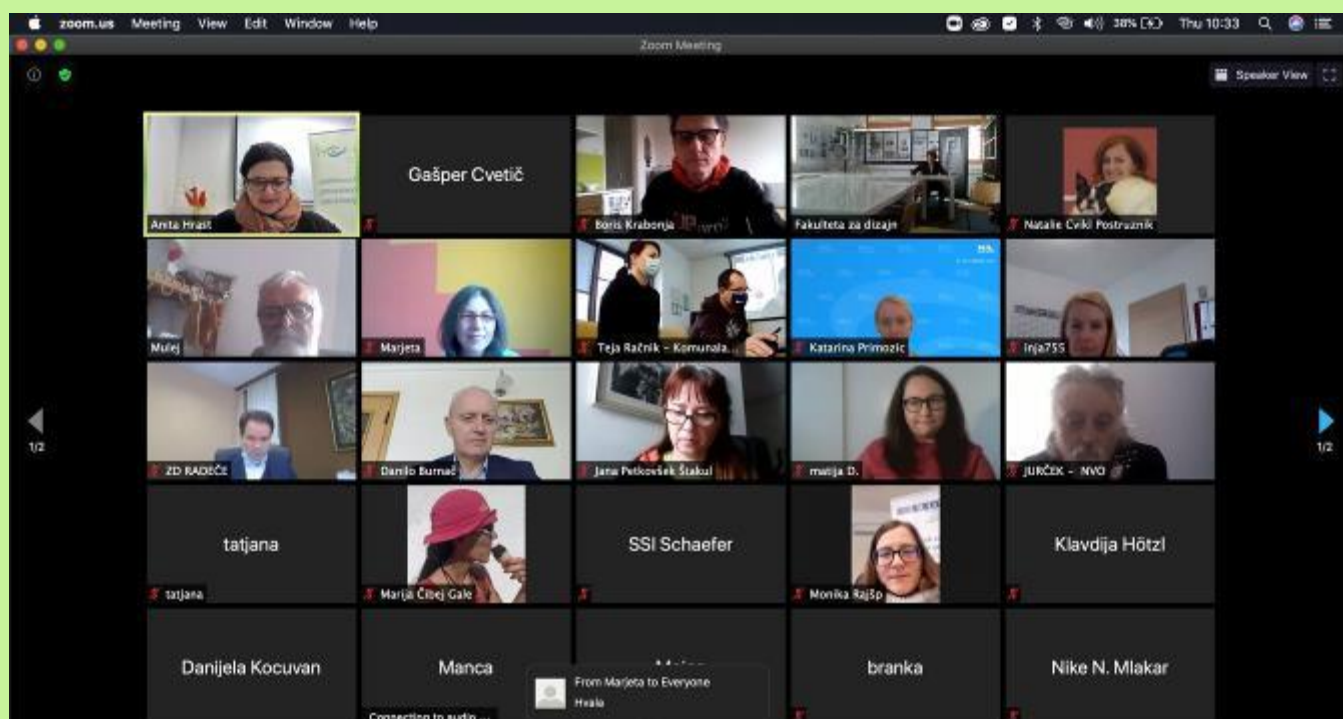
We wish you all the best in the upcoming
New Year 2021!

IRDO team

Podelitev slovenske nagrade
za družbeno odgovornost
Horus 2020
je potekala virtualno.

V nadaljevanju vam
predstavljamo zmagovalce in
ocene, ki so jih prejeli.

Znani so zmagovalci Horus 2020!

3. decembra 2020 so bila v Mariboru, na svečani virtualni podelitvi, podeljena letošnja priznanja in nagrade v okviru Slovenske nagrade za družbeno odgovornost HORUS 2020. Nagrade in priznanja podeljuje IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v sodelovanju s številnimi podpornimi partnerji. Tako želijo partnerji poiskati in nagraditi celovite pristope podjetij in posameznikov k družbeni odgovornosti in trajnostnemu razvoju. Častni pokrovitelj nagrade je Aleksander Saša Arsenovič, župan Mestne občine Maribor.

Na razpis HORUS 2020 je do 28. oktobra 2020 prišlo 14 vlog, od tega je za kategorijo Strateška nagrada prispelo šest vlog, za priznanje za Projekt štiri vloge in za Posebna priznanja - splošno štiri vloge. Vloge so bile v novembru poslane v ocenjevanje 19-tim neodvisnim strokovnjakom, ki so bili imenovani iz vrst organizatorjev, podpornih partnerjev projekta, strokovne in drugih javnosti. Ocenjevanje je potekalo v dveh krogih, za uvrstitev med finaliste so morali kandidati zbrati vsaj 51 % vseh možnih točk, kar pomeni, da so dejansko tekmovali tudi sami s seboj, ne glede na število kandidatov v kategoriji. Eden izmed kandidatov se ni uvrstil v finale. Poudarek je bil dan celovitim pristopom k družbeni odgovornosti, aktivnostim ter spremljanju učinkov. Ocenjevalna komisija je razglasila 13 finalistov ter podelila pet kamnitih nagrad (strateške nagrade), tri nagrade v obliki risb (projekti) in več posebnih priznanj. Same nagrade in priznanja bodo nagrajenci in finalist prejeli osebno in/ali po pošti v naslednjih dneh.

Strateško nagrado Horus 2020 v kategoriji profitnih pravnih oseb so prejela podjetja Press Clipping d.o.o., Nil d.o.o. in Nova kreditna banka Maribor d.d.

V kategoriji neprofitnih pravnih oseb sta strateške nagrade Horus 2020 prejela Zdravstveni dom Rače in Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec d.o.o., finalist pa je bila tudi Fakulteta za dizajn (samostojni visokošolski zavod, pridružena članica Univerze na Primorskem).

Priznanje za projekt Horus 2020 v kategoriji profit-

nih pravnih oseb je prejelo podjetje SSI Schaefer d.o.o., v kategoriji neprofitnih pravnih oseb pa Fakulteta za dizajn (samostojni visokošolski zavod, pridružena članica Univerze na Primorskem). Finalist je bilo tudi Hortikulturno društvo Maribor.

V kategoriji novinarji predlogov za priznanja ni bilo.

Posebno priznanje v kategoriji splošno pa so prejeli: mag. Danilo Burnač, Jurček Nowakk, Boris Krabonja in Marko Rakovnik.

Predsednica Ocenjevalne komisije nagrade Horus 2020 je bila **Monika Rajšp**, ki je ob podelitvi povedala: »Delo Ocenjevalne komisije je potekalo v dveh krogih, ocenjevali smo neodvisno, sodelovalo je 19 ocenjevalcev. Delo je bilo opravljeno strokovno in pravočasno, za kar se vsem sodelujočim ocenjevalcem iskreno zahvaljujem.«

Člani ocenjevalne komisije, ki so delo opravili prostovoljno, so bili še: Jože Gornik, Matej Mušič, Jana Petkovšek Štakul, mag. Natalie C. Postružnik, Karidia Toure Zagrajšek, Alenka Zelenič, Vinko Nedelko, Tatjana Šeneker, mag. Viviana Žorž, mag. Danijela Kocuvan, Saša Vidmar, mag. Vesna Lešnik Štefotič, Simona Roškar, mag., Nataša Čebulj, Jože Smole, Lan Wudler, Marija Gale, mag., Breda Vodopija.

Pri projektu Horus je od leta 2009 dalje sodelovalo 40 strokovno-interesnih organizacij in medijev, sofinancerjev, ocenjevalo je več kot 90 strokovnjakov različnih strok, sodelovalo več kot 190 različnih kandidatov – od podjetij, zavodov, nevladnih organizacij, do posameznikov.

Že vse od nastanka nagrade Horus **Marko in Mari-ka Pogačnik** izdelujeta unikatna umetniška dela, polna pozitivnih vibracij, namenjenih spodbujanju uspešnega delovanja HORUS nagrajencev. Tako je nastal mozaik znanja, vrednot in sodelovanja, ki krepi razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji.

Zaslužni profesor, dvakratni doktor **Matjaž Mulej**, predsednik Strokovnega sveta IRDO in predsednik Strokovno-organizacijskega odbora nagrade Ho-

rus, je zbranim na podelitvi povedal: »V letu 2020 so razmere bistveno drugačne kot zadnja leta. Vse človeštvo je, kot nas obveščajo slovenski in mednarodni viri vsak dan, blokirano zaradi pandemije novega virusa, ki ga doslej nismo poznali niti medicinski niti gospodarski niti družboslovni niti naravoslovni znanstveniki, vključno z mikrobiologi. Znanost seveda sploh ni znanost, če ve, s čim se ukvarja, še manj pa je znanost, če pozna rešitev; o obojem sme imeti samo slutnje. Z njimi si praktiki, ki jim znanost daje podlage za smiselno ravnanje, seveda ne morejo veliko pomagati. Morajo se znajti sami. Brskajo po svojih izkušnjah, iščejo podobnosti med nekdanjimi in sedanjimi dogajalnji.« Več o tem je objavljeno v letošnjem zborniku Horus 2020, kjer so predstavljeni tudi finalisti tega tekmovanja: <http://www.horus.si/zbornik2020/index.html>.

Nagrade zagotovo ne bi bilo, če je že vrsto let ne bi podpirali številni podporni partnerji, kot so: Slovensko društvo za odnose z javnostmi, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje Manager, Štajerska gospodarska zbornica, Ameriška gospodarska zbornica, Društvo za marketing Slovenije, Društvo novinarjev Slovenije, Slovensko združenje Združenih narodov za trajnostni razvoj, Slovensko združenje za kakovost in odličnost, Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Združenje socialna ekonomija Slovenije in drugi. Projekt letos sofinancira Urad Republike Slovenije za mladino. Partner klipinga je podjetje Press Clipping.

Družbena odgovornost in HORUS v razmerah medicinske, gospodarske in družbene krize z novim virusom leta 2020

Kot veste, je HORUS nagrada za mnogo vrst prakticanja družbene odgovornosti v Sloveniji. Ne gre samo za družbeno odgovorna podjetja, s katerimi se je zamisel porodila. Potem smo dodali družbeno odgovorne novinarje, pa druge posameznike, pa družbeno odgovorne akcije, zlasti projektnega tipa, pa nevladne organizacije. Število prijav je vedno bilo manjše od števila organizacij in posameznikov, ki bi morda priznanje dobili ali vsaj zaslužili, če bi zanj kandidirali na pobudo kogar koli, tudi sebe.

V letu 2020 so razmere bistveno drugačne kot zadnja leta. Vse človeštvo je, kot nas obveščajo slovenski in mednarodni viri vsak dan, blokirano zaradi pandemije novega virusa, ki ga doslej nismo poznali niti medicinski niti gospodarski niti družboslovni niti naravoslovni znanstveniki, vključno z mikrobiologi. Znanost seveda sploh ni znanost, če ve, s čim se ukvarja, še manj pa je znanost, če pozna rešitev; o obojem sme imeti samo slutnje. Z njimi si praktiki, ki jim znanost daje podlage za smiselno ravnanje, seveda ne morejo veliko pomagati. Morajo se znajti sami. Brskajo po svojih izkušnjah, iščejo podobnosti med nekdanjimi in sedanjimi dogajanjem.

Kaže, sklepamo kot laiki iz obvestil za javnost, da so medicinski znanstveniki in praktiki uspešno znali, v katero smer naj se trudijo. Bravo. Zaslužili bi si HORUS. Vendar ni krivica ali zavist ali nepoštenost, da ga ne dobijo – letos. Nihče jih ni predlagal in nihče jih ni mogel niti utegniti predlagati. Njihov izjemni in izjemno uspešni napor je še v teku. Zanj jim zdaj izrekamo priznanje, enakovredno temu, da bi jim že zdaj podelili HORUS.

Ali bi HORUS smela ali celo morala dobiti Vlada RS? O tem ne zmoremo, ne znamo in ne upamo odločati. Imamo pač vtis, da Vlada RS ukrepa podobno kot večina vlad po svetu in pravilno, ker očitno nastopa v javnosti s svojo avtoriteto oblasti, da se medicinske strokovne odločitve lažje uveljavijo, česa več pa iz strokovnih razlogov najbrž ne zmore. Na medicinske strokovne predloge za odločitve mora – po svojem položaju in vlogi izvršne oblasti – navezovati ekonomske strokovne predloge za odločitve. Povezovanje obojnih nujnosti ima nujno posledice za veliko naslednjih let, ko bo treba sedanja 'darila', namenjena za ohranitev delovnih mest in delovanja gospodarskih in družbeno službenih organizacij, vključno s pokojninami, plačevati. Država sedanje vire pač nujno črpa iz zadolževanja, torej v breme občanov. Na razpolago pač ima samo dva pripomočka – dolgove in davke, s katerimi pokriva dolgove, tretjega ni. (Pri tem pojem Vlada ne zajema samo izvoljenih članov vlade, ampak tudi parlament, vladne službe in organe na lokalnih, državnih, meddržavnih in globalnih ravneh.)

Vse vlade na svetu, o katerih smo kaj prebrali, bi smele dobiti HORUS, ker so zmožle opustiti dogmo, da se država ne sme nič vmešavati v gospodarstvo. Zaradi te dogme je 85 % svetovnega gospodarstva pod oblastjo drobnega delčka enega odstotka ljudi. Ta dogma omogoča, da letos ne bogatijo samo zelo inovativni, kot na primer izumitelj in lastniki programa za stike po spletu 'Zoom', ki bogatijo upravičeno, ampak tudi nekaj najbolj bogatih od prej, pa tudi taki, ki bogatijo s hudim izkoriščanjem zaposlenih, ki jim ne dovolijo sindikalnega organiziranja in s tem pogajanja o pravicah zaposlenih. Taki ne bogatijo upravičeno, ker ne upoštevajo, da je 85 % virov za njihove dobičke v sposobnosti in aktiviranju sposobnosti njihovih zaposlenih; ne tvegajo samo lastniki kapitala v obliki opreme in financ, ampak tudi lastniki delovne sile in njihove družine. Zato njim HORUS ne pripada.

Nikakor ne bi pripadal HORUS niti zaslužkarjem, ki so svetovne zvezde zabavnega sveta – na primer športnikom, filmskim igralcem, glasbenikom in podobnim dragocenim in enkratnim ljudem –, če ne zmorejo upoštevati, da ne rešujejo milijonov človeških življenj oni, ampak sto ali tisoč krat slabše plačani znanstveniki in medicinci. Taki zaslužkarji bi brez finančnih težav podarili tudi po sto in več milijonov evrov ali dolarjev ali funtov.

Lahko pa bi HORUS dobili slovenski in drugi občani, ki zmorejo prenašati neudobna navodila, ki jih v obliki vladnih predpisov dobivajo od svojih vlad. Ubogljivo se ne družijo, se odpovedujejo skrbi za zdravje v obliki športa, nosijo 'nagobčnike', živijo v karanteni ali se sami izolirajo, čakajo na odložene zdravniške posege itd. Poleg tega s svojo izbiro, kadar kupujejo, kažejo, kako zelo se razlikujejo nujni in manj nujni nakupi. Kažejo tudi, kako zmorejo prenesti življenje z zmanjšanimi ali zelo zmanjšanimi, celo do tekoče ničle zmanjšanimi prejemki, torej hude težave.

Izmed poklicev, omenjenih doslej, in niso samo službe, ampak poklici v izvirnem pomenu besede, bi zaslužili HORUS za leto 2020 (upajmo, da ne tudi za prihodnja leta) tudi novinarji (kar pomeni vse, ki skrbijo, da izvemo, kar se dogaja bistvenega). Nima jo pravice nehati delati. Biti morajo in zmorejo biti povsod, da obveščanje bralcev, gledalcev in poslušalcev ne popušča, kaj šele zamre.

Če se še kdo počuti prezrt, se opravičujemo. Ni se zgodilo namenoma.

Zasl. prof. ddr. **Matjaž Mulej**, predsednik Strokovnega in Raziskovalnega sveta Inštituta IRDO in Strokovno-organizacijskega odbora nagrade Horus in mag. **Anita Hrast**, direktorica inštituta IRDO

horus
slovenska nagrada
za družbeno odgovornost

Zbornik finalistov 2020

Družbena odgovornost in HORUS v razmerah medicinske, gospodarske in družbene krize z novim virusom leta 2020

Kot veste, je HORUS nagrada za mnogo vrst prakticiranja družbene odgovornosti v Sloveniji. Ne gre samo za družbeno odgovorna podjetja, s katerimi se je zamisel porodila. Potem smo dodali družbeno odgovorne novinarje, pa druge posameznike, pa družbeno odgovorne akcije, zlasti projektnega tipa, pa nevladne organizacije. Število prijav je vedno bilo manjše od števila organizacij in posameznikov, ki bi morda priznanje dobili ali vsaj zaslužili, če bi zanj kandidirali na pobudo kogar koli, tudi sebe.

V letu 2020 so razmere bistveno drugačne kot zadnja leta. Vse človeštvo je, kot nas obveščajo slovenski in mednarodni viri vsak dan, blokirano zaradi pandemije novega virusa, ki ga doslej nismo poznali niti medicinski niti gospodarski niti družboslovni niti naravoslovni znanstveniki, vključno z mikrobiologi. Znanost seveda sploh ni znanost, če ve, s čim se ukvarja, še manj pa je znanost, če pozna rešitev; o obojem sme imeti samo slutnje. Z njimi si praktiki, ki jim znanost daje podlago za smiselno ravnanje, seveda ne morejo veliko pomagati. Morajo se znajti sami. Brskajo po svojih izkušnjah, iščejo podobnosti med nekdanjimi in sedanjimi dogajanjmi.

Kaže, sklepamo kot laiki iz obvestil za javnost, da so medicinski znanstveniki in praktiki uspešno zaznali, v katero smer naj se trudijo. Bravo. Zaslužili bi si HORUS. Vendar ni krivica ali zavist ali nepoštenost, da ga ne dobijo - letos. Nihče jih ni predlagal in nihče jih ni mogel niti utegniti predlagati. Njihov izjemni in izjemno uspešni napor je še v teku. Zanj jim zdaj izrekamo priznanje, enakovredno temu, da bi jim že zdaj podelili HORUS.

Ali bi HORUS smela ali celo morala dobiti Vlada RS? O tem ne zmoremo, ne znamo in ne upamo odločiti. Inamo pač vtis, da Vlada RS ukrepa podobno kot večina vlad po svetu in pravilno, ker očitno nastopa v javnosti s svojo avtoriteto oblasti, da se medicinske strokovne odločitve lažje uveljavijo, česa več pa iz strokovnih razlogov najbrž ne zmoro. Na medicinske strokovne predloge za odločitve mora - po svojem položaju in vlogi izvršne oblasti - navezovati ekonomske strokovne predloge za odločitve. Povezovanje obojnih nujnosti ima nujno posledice za veliko naslednjih let, ko bo treba sedanja 'darila', namenjena za ohranitev delovnih mest in delovanja gospodarskih in družbeno službenih organizacij, vključno s pokojninami, plačevati. Država sedanje vire pač nujno črpa iz zadolževanja, torej v breme občanov. Na razpolago pač ima samo dva pripomočka - dolgove in davke, s katerimi pokriva dolgove, tretjega ni. (Pri tem pojem Vlada ne zajema samo izvoljenih članov vlade, ampak tudi parlament, vladne službe in organe na lokalnih, državnih, meddržavnih in globalnih

ZD RADEČE

Tukaj vnesite izraz za iskanje

NAGRADA HORUS 2020 ZA STRATEŠKO CELOVITOST PRAVNE OSEBE:

PROFITNE PRAVNE OSEBE:

mikro / majhno podjetje— Podjetje Press Clipping d.o.o. je zbralo 73,62 % vseh možnih točk (1.345 od 1.827 možnih točk).

V podjetju Press Clipping d.o.o. prevzemajo odgovornost za vpliv, ki ga imajo na družbo, gospodarstvo, okolje. To izvajajo z delovnimi skupinami po metodi gruč, 1x/leto. Vzpostavili so mehanizem prijave in izkoreninjenja

mobinga na delovnem mestu s ciljem ničelne tolerance. Izvajajo program socialne aktivacije za brezposelne. Dobro sodelujejo z lokalno skupnostjo (30 občin, 300 organizacij). Imajo oblikovano DOP-strategijo, kljub majhnosti podjetja, vidna je (intenzivna) vključenost (vseh) zaposlenih v DO. Razveseljuje, da podjetje čuti potrebo po osvežitvi praks, s katerimi utrjuje zavest o nujnosti družbeno odgovornega ravnanja v odnosu do vseh deležnikov. Kljub temu, da je podjetje majhno, ima vodjo za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj, strategija družbene odgovornosti pa je del strategije podjetja. Podjetje ima tudi izjavo o nefinančnem poslovanju. Pohvalno je, da je DO vključena v osnovne procese, ne le v enkratne aktivnosti, zato so odlični v svojem delu. Iskrene čestitke!

Prevzem nagrade, Tatjana Novak in Boštjan Vilčnik, direktorja podjetja Press Clipping d.o.o.

In kaj pravijo pri Press Clippingu?

»Že od prvega dne se polnih 26 let v podjetju Press Clipping zavedamo pomembnosti družbene odgovornosti, ki jo nenehno uvrščamo v vsakodnevne misije. Vsi zaposleni in zunanji sodelavci razumejo pomembnost družbene odgovornosti, saj so oni tisti, ki jo živijo.

Ponosni smo, da smo prejeli Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS za strateško celovitost.

Zahvaljujemo se vsem, ki so prepoznali naš cilj družbene odgovornosti. Nagrada, ki smo jo prejeli je motivacija vseh zaposlenih in sporočilo našim naročnikom ter poslovnim partnerjem, da delajo z najboljšimi.«

PROFITNE PRAVNE OSEBE:

srednje veliko podjetje - Nil d.o.o. – 77,34 %vseh
možnih točk (1.413 od 1.827 možnih točk)

Podjetje Nil d.o.o. je s svojim delovanjem in vizijo lahko zgled. DO prežema dobršen del organizacije, kar so dosegli z DOP strategijo, s prepričljivimi projekti in rednim spremljanjem njihovega uresničevanja. Imajo zelo obsežen spekter DO aktivnosti na večini področij, izstopajo izmenjevalnica za zaposlene, spletna tržnica izmenjave dobrin, možnost vračila in recikliranje omrežne opreme doba-

vitelja (več pozitivnih vplivov). Skrbijo tudi za izobraževanje zaposlenih, spodbujajo kolesarjenje na delovno mesto ter vlagajo v različne izboljšave. Podjetje ima kar dve usposobljeni osebi za družbeno odgovornost, kar priča o zavzetem pristopu. Zavezali so se tudi za prenašanje dobrih praks v okviru Združenja Manager. Ozaveščajo javnosti o pomembnosti kibernetске varnosti (kampanja o IT varnosti). Podjetje zna uporabiti svoje znanje, ki ga pridobiva pri svoji osnovni dejavnosti, za dodano vrednost za potrošnike in družbo in s tem pre-sega DO kot marketinško aktivnost ter povezuje družbeno odgovornost s svojim bottom line. Imajo odlično nastavljen sistem "Družbene odgovornosti" v podjetju, vidna je podpora vodstva za delovanje na področju DO in velika zavezanost podjetja k DO, tudi zaradi mednarodne komponente.

Zaposleni v podjetju Nil d.o.o. so veseli nagrade Horus 2020.

PROFITNE PRAVNE OSEBE:

veliko podjetje - Nova kreditna banka Maribor d.d.
– 64,26 % vseh možnih točk (1.174 od 1.827 možnih točk)

Podjetje Nova kreditna banka Maribor d. d. je močno na področju urejenega poslovanja in družbeno odgovornih aktivnosti, povezanih s promocijskimi nameni. Vidni so veliki prihranki papirja pri prehodu na brezpapirno poslovanje. Uvedli so

spletno stran odgovornega kreditiranja za boljše razumevanje kreditne dokumentacije. Vzpostavili so mrežo Ambasadorjev varstva osebnih podatkov. Izstopajo še investiranje banke v zeleno obveznico, financiranje zelenih projektov in modelov krožnega gospodarstva. Vidna je organiziranost/struktura DO v podjetju. DO je del politike podjetja in ima nosilce uresničevanja na vseh ravneh podjetja. Imajo več oseb, ki imajo certifikat VDOTR. Pripravljajo samostojno trajnostno poročilo in se zelo trudijo v smeri razumevanja DO na vseh področjih.

Veliko uspeha na vaši nadaljnji poti in iskrene čestitke!

NEPROFITNE PRAVNE OSEBE:

mikro/majhna organizacija—Zdravstveni dom Radeče—86,75 % vseh možnih točk (1.585 od 1.827 možnih točk)

Zdravstveni dom Radeče sledi poslanstvu in viziji v dobrobit posameznih skupin deležnikov in lokalne skupnosti kot celote, pri čemer sledi načelom družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja tudi

pri lastnem organizacijskem in kadrovskem razvoju. Organizacija ima dobro razdelano strategijo družbene odgovornosti in TR, hkrati se tudi zaveda, kje so še priložnosti za izboljšave. Imajo celovit pristop in zelo dobro razumevanje DOP ter uvajanje le-te v poslovno prakso. Prikazal je veliko zavezanost k družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju prav na vseh ključnih področjih družbene odgovornosti. Posebej pa bi izpostavili vključevanje v lokalno in širšo skupnost, ki je res vzorna. Odlično prepoznavajo potrebe ranljivih skupin, zlasti starejše generacije. Na svoje dosežke ste v vaši panogi res lahko ponosni. Upamo, da boste drugim zgled, kako delovati na tem področju. Iskrene čestitke!

»Nagrade HORUS smo bili zelo veseli. Lahko priznamo, da smo vanjo vložili veliko truda, časa in pozitivne energije, kar v času epidemije ni bilo vedno lahko. A še bolj kot same nagrade smo veseli potrditve našega dela. Očitno smo na pravi poti in to našo prakso želimo širiti naprej. Nagrado sprejemamo kot odgovornost, kot proces učenja, kot možnost za uvajanje stalnih sprememb in kot priložnost za izboljšanje našega poslovanja v celoti. Nagrada bo imela v naši organizaciji posebno mesto,« je povedal Franci Čeč, direktor ZD Radeče

NEPROFITNE PRAVNE OSEBE:

srednje velika organizacija—Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec d.o.o. – 88,62 % vseh možnih točk (1.619 od 1.827 možnih točk)

Javno podjetje Komunala Slovenj Gradec je navdušilo z zglednim delovanjem na vseh ključnih področjih DO. Prizadevanja za vpeljavo družbene odgovornosti so tudi formalizirana v številnih dokumentih podjetja; kodeksih, pravilnikih, pogodbah. Podjetje zelo dobro razume in izvaja načela družbene odgovornosti ter pri svojem delu upošteva cilje trajnostnega razvoja -kar je, glede na dejavnost

podjetja, na nek način tudi pričakovano. V vsebinskem smislu se politika družbene odgovornosti zrcali skozi izvajanje dejavnosti in storitev, ki so usmerjene v izpolnjevanje zahtev, potreb in pričakovanj uporabnikov, lastnikov, zaposlenih in drugih deležnikov. Predstavili so celovit pristop, ciljno naravnost, prijava je dobro podprta s prilogami in konkretnimi projekti. Razvidno je izrazito razumevanje, da je DOP sistematična in dolgoročna, trajnostna strateška usmeritev, ne pa orodje za promocijo podjetja. Odlični so primeri sodelovanja z deležniki 3na področju okolja. Čestitke za dobro upravljanje DO in TR v vašem podjetju in vključevanje skupnosti in drugih zunanjih deležnikov, kar je opazno na skoraj vsakem koraku vašega delovanja. Upamo, da vam bodo sledili še mnogi drugi. Iskrene čestitke!

Izjava direktorja Javnega podjetja Komunala Slovenj Gradec—Jožefa Dvorjaka

»Javno podjetje komunala Slovenj Gradec d.o.o. smo podjetje z dolgoletno tradicijo, ne samo na področju izvajanja komunalnih dejavnosti, temveč tudi na področju skrbi za čisto lokalno okolje. Vseskozi se razvijamo in sledimo novim potrebam časa, družbe in okolja, ki ga želimo ohraniti oz. izboljšati za naše zanamce.

Že leta 2005 smo pridobili mednarodni certifikat za kakovost ISO 9001 ter dve leti kasneje še mednarodni certifikat za ravnanje z okoljem ISO 14001. V nadaljnjih letih smo poslanstvo in vizijo nadgraditi z vključevanjem družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. V letu 2016 smo pripravili naše prvo Trajnostno poročilo v skladu z mednarodnimi smernicami GRI - 4 (Global Reporting Initiative) in to je bilo tudi

prelomno leto, ko smo v podjetju sistemsko vpeljali izvajanje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja.

Zelo smo ponosni, da smo prejeli nagrado HORUS v kategoriji srednje velikih neprofitnih pravnih oseb, za katero smo se letos prvič prijavili. Prejeta nagrada potrjuje naše dobro delo na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja, hkrati pa nam daje zagon in motivacijo za še boljše delo v prihodnje.

Zahvala za prejeto nagrado gre vsem zaposlenim, ki s svojim požrtvovalnim delom ključno prispevajo k razvoju podjetja na vseh področjih.»

NAGRADA HORUS 2020 ZA PROJEKT PRAVNE OSEBE

PROFITNE PRAVNE OSEBE: srednje veliko podjetje:
SSI Schaefer d.o.o. -71,06 % vseh možnih točk
(654,5 od 921 možnih točk)

The logo for SSI Schaefer, featuring the letters 'SSI' in red and 'SCHAEFER' in black, all in a bold, sans-serif font.

Delo z mladimi zna biti zahtevna naloga, zato je pristop podjetja SSI Schaefer d.o.o. z mentorstvom, omogočanjem pridobivanja konkretnih izkušenj in iskanjem bodočih kadrov med sodelujočimi mladimi dobrodošel, osvežujoč in vsekakor dober zgled drugim podjetjem. Celoten projekt je posvečen družbeni odgovornosti s poudarkom na prihodnosti mladih.

Projekt je prvi korak podjetja k večji prepoznavnosti na lokalnem / slovenskem trgu, saj so pretežno usmerjeni na tuje trge. Sodelovanje in mentorstvo

s TŠC je bil obojestranski doprinos in donacija v opremi ima takojšno uporabno vrednost. Vključeni so tudi zaposleni in mladi so kar v 75 % priznali podjetju zaposlitveno možnost, kar vsem daje bolj svetlo prihodnost.

Zelo pohvalno je sodelovanje z izobraževalnimi institucijami in omogočanje uporabe najnovejših tehnologij. S tem projektom so dijakom omogočili pridobivanje realnih delovnih izkušenj na najmodernejših tehnologijah, s čimer so pridobili neprecenljive delovne izkušnje za njihovo nadaljnjo poklicno pot. Kljub temu oz. prav zato, ker podjetje v zadnjem letu ni izkazalo najboljših poslovnih rezultatov, se je odločilo za investiranje v DO projekt, kar kaže na veliko razumevanje DO.

Poznavanje DO poslovanja se kaže tudi v dobro strukturiranem in vodenem DO projektu. Zelo pohvalno je, da je slovensko hčerinsko podjetje pobudnik DO razmišljanja in delovanja tudi v matičnem podjetju v Nemčiji. Iskrene čestitke!

»Izredno ponosen sem, da je naše podjetje SSI Schaefer Slovenija prejelo nagrado Horus 2020, katere namen je krepiti družbeno odgovornost slovenskega gospodarstva.

S prejemom te nagrade se zavedamo, da smo kot podjetje šli v pravo smer, vedno pa je prostor tudi za nadgradnjo sedanjega dosežka.

*Delo z mladimi je zahtevna naloga, h kateri smo pristopili odgovorno in z določenimi cilji, ki smo jih skupaj s TŠC Maribor tudi uresničili in tako oboji odnesli veliko pozitivnega. S tem smo pridobili določene izkušnje, ki jih bomo s pridom uporabljali tudi v nadaljnje ter s tem pomagali pri krepitvi družbene odgovornosti še naprej,« je povedal ob prejemu nagrade projektni manager **Tomaž Paripović**.*

NEPROFITNE PRAVNE OSEBE: mikro/ majhna organizacija—Fakulteta za dizajn, Univerza na Primorskem – 80,40 % vseh možnih točk (740,5 od 921 možnih točk)

FAKULTETA ZA DIZAJN
Pridružena članica Univerze na Primorskem

Izjemno inovativna ideja Fakultete za dizajn, pridružene članice Univerze na Primorskem, bo pokrila zelo veliko tržno nišo v prihodnosti. Projekt Kuhinja, prilagojena potrebam starejših, si zagotovo zasluži pohvalo za inovativnost in skrb za boljšo kakovost življenja starejših. Projekt povezuje mlajšo in starejšo generacijo, daje obema namen / motiv za iskanje boljših rešitev v življenju, hkrati zapolnjuje prazno nišo na tržišču, ki za uporabnike

vsekakor pomenijo nepredstavljivo dodano vrednost. Ob tem pa vključuje domače gospodarstvo in sodelujočemu podjetju odpira nove poslovne možnosti. Pohvala izvajalcem projekta za domiselno in koristno idejo, ki bo vse številnejši starejši populaciji v prihodnje omogočila bolj samostojna opravila v kuhinji. Z modularno prilagoditvijo bodo starejši veliko lažje prilagajali okolje svojim potrebam, prav tako bo finančni vložek nižji, če se lahko nekaj samo prilagodi in ni potrebe po menjavi celote. Prav tako je pohvalno razmišljanje naprej, saj prav tako predvidevajo širitev "modela" na druga področja (spalnice, kopalnice itd.). Vloženega je bilo veliko prostovoljnega dela vseh sodelujočih. Sporočila so jasna in ideja za naslednje korake je tudi razvita. Pohvala tudi za visoko raven razumevanja DO in skrbno pripravljeno prijavo na razpis za nagrado Horus. Za vaše delo in prejeto priznanje vam iskreno čestitamo!

O prejemu nagrade Horus 2020 mag. Veronika Gruden Bole, prodekanja za kakovost in družbeno odgovornost na Fakulteti za dizajn pravi:

»Z velikim veseljem bi se vam osebno, kot tudi vaši celotni ekipi in dr. dr. Muleju zahvalila za priložnost, da smo lahko predstavili naše dosežke na področju DO, na tako prestižnem dogodku. Pravzaprav do prijave nismo posebej razmišljali, da bi izpostavljali to področje v širšem strokovnem sklopu naših aktivnosti. Oblikovanje in DO sta sopotnika, ko govorimo o oblikovanju, preprosto ne moremo mimo družbene odgovornosti. Za to se zavzema več vidnejši svetovnih organizacij. Upamo, da bodo naša prizadevanja obrodila sadove tudi v slovenskem prostoru, tako v kreativnem sektorju kot tudi na področju VS. Slednje je v sedanjem ča-

su za nas dokaj negotovo.

Kakorkoli, moja osebna zahvala gre resnično vam, ki s srcem delujete na tem izjemno pomembnem področju - ki se še bolj kaže v trenutni hudi zdravstveni, družbeni, ekonomski in še kakšni krizi. Menim, da je ta način, ki ga promovirate pravi in edini možni, skrb za sočloveka, za naravo in uravnoteženo upravljanje z viri nas lahko pripelje do boljše kakovosti bivanja.

Še enkrat hvala in čestitke za uspešno izpeljan dogodek.»

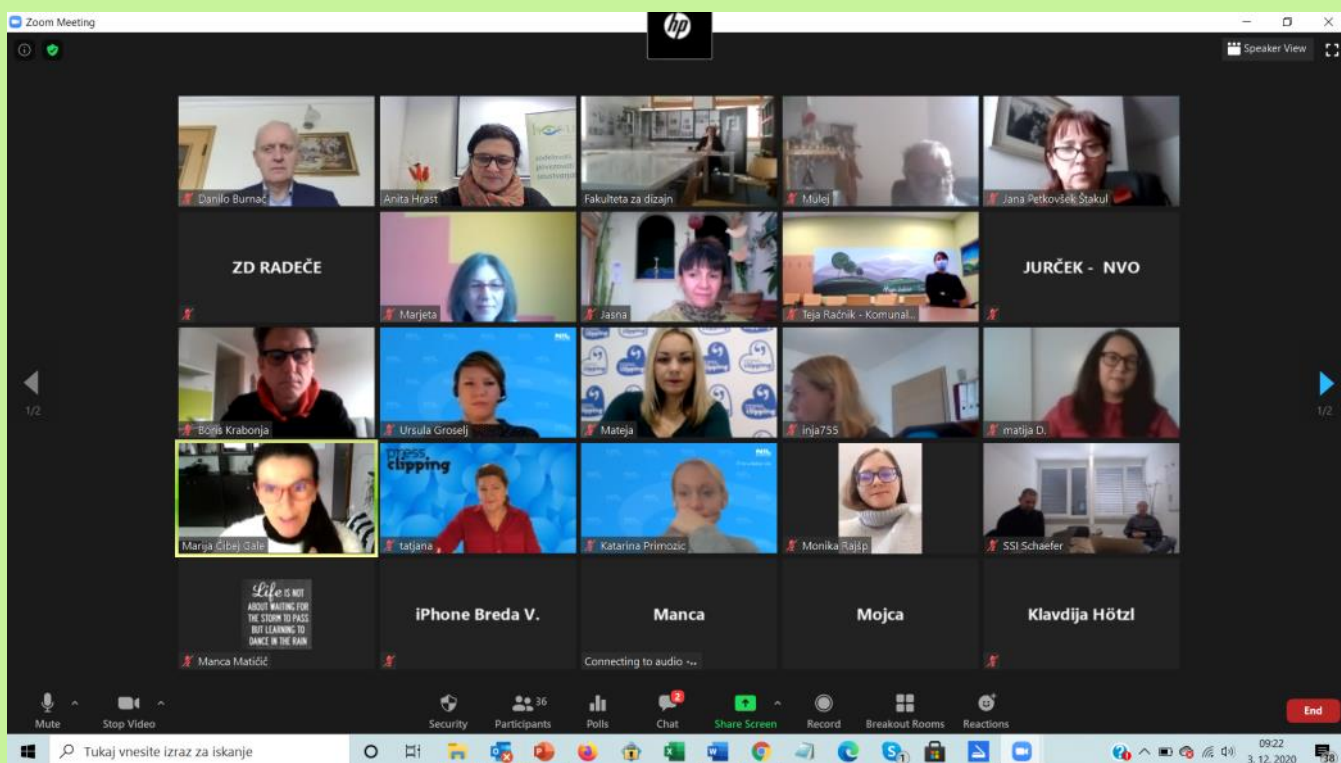

SPLOŠNO PRIZNANJE HORUS

2020: kategorija posebno priznanje – splošno:
mag. Danilo Burnač - 92,03 % vseh možnih točk
(317,5 od 345 točk)

»Težnja mag. Danila Burnača k družbeno odgovornemu ravnanju je prisotna skozi njegovo celotno poslovno kariero in zdi se, da se z leti še stopnjuje. Danilo je svetel zgled funkcionarja in gospodarstvenika javne uprave, ki se trudi, da bi tudi v javno upravo vnesel elemente DO in tako prispeval k večjemu ugledu tega sektorja. Kandidat ima bogate izkušnje na različnih področjih in si je doslej zelo prizadeval za razvoj DO in TR, kar dokazujejo že prejete nagrade in priznanja v funkciji, ki jo je opravljal. Tudi v novi vlogi nadaljuje svoje poslanstvo in dokazuje predanost dobrodelnim aktivnostim. S svojim načinom vodenja daje zgled vodje, ki se zaveda pomembnosti posameznika in kot tu-

di skupine za delovanje celotnega podjetja. Kot član številnih odborov in svetov, je njegov doseg družbeno odgovornega načina delovanja zagotovo zelo velik in je izkazan skozi številne nagrade in priznanja. Prenos znanja in izkušenj s področja inovativnosti na mlajše generacije kaže tudi na sposobnost medgeneracijskega delovanja in sodelovanja, kar bo v prihodnosti zagotovo zelo pomembno. Je primer vodje "pete stopnje", ki skozi vse svoje ozaveščeno delovanje prakticira načelo: primerjaj se z najboljšimi, če želiš napredovati. Zaslужena odlična ocena z vseh vidikov: celovitost, izjemen prispevek k družbenemu napredku v vseh življenjskih sferah družbe in okolja, odgovoren odnos, vključevanje razvojnih projektov s področja svojega organizacijskega okolja v širšo, vključujočo družbo, izkazana uspešnost z nagradami in priznanji za izjemne dosežke. Iskrene čestitke! »

Mnenje Ocenjevalne komisije o letošnjih kandidatih

Člani Ocenjevalne komisije menimo, da je bilo kot v preteklih letih, tudi letošnje ocenjevanje zahtevno, a tudi jasno, konkretno in pravično. V procesu ocenjevanja nismo dovolili možnosti medsebojnega vpliva ocenjevalcev, odločitve smo prepustili statističnim ocenam, ki pa so na koncu pokazale, da so zmagali tisti, ki so si zmago resnično zaslužili. Po pravilnikih nagrade Horus je nagrado v naslednjih dveh letih tudi mogoče odvzeti, če se pravno formalno izkaže, da bi prejemnik ravnal v nasprotju z zakonodajo ali drugače kršil načela družbene odgovornosti. Zato v tem primeru prosimo za pozorno oko javnosti in njeno opozorilo, če nagrajenci na tem področju ne bi delovali odgovorno.

Komisija ugotavlja, da je bilo ocenjevanje zahtevno, kot vsako leto doslej. Vanj je bilo vključenih 19 neodvisnih strokovnih ocenjevalcev, vprašalniki so bili obsežni. Število razpisanih kategorij je bilo enako kot preteklo leto. Prijavljenih kandidatov je bilo v primerjavi s preteklimi leti podobno. Tudi letos so ocenjevalci ob statističnih zapisovali še opisne ocene, kar je omogočilo dodano vrednost samemu procesu ocenjevanja. O zmagovalcih so odločale statistične ocene, ki so bile pridobljene neodvisno (ocenjevalci niso vedeli, kdo so drugi ocenjevalci in v katero kategorijo in krog ocenjevanja so uvrščeni drugi). Vsa podjetja, ustanove in posamezniki, ki so se prijavili na letošnji razpis za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS, so uspešni in učinkoviti, želijo storiti nekaj več na vseh področjih družbene odgovornosti. Vidi se nadgradnja njihovega dela v odnosu do zaposlenih, skupnosti, okolja in na trgi do kupcev in dobaviteljev. Kot doslej, tudi letošnje tekmovanje za nagrado Horus kaže, da so družbeno odgovorne prakse podjetij, zavodov in posameznikov izredno zanimive in poučne, z izmenjavo mnenj in predlogov v okviru nagrade Horus pa jih lahko še učinkoviteje nadgradijo. S pomočjo neodvisnih ocenjevalcev so kandidati tudi letos pridobili dragocena mnenja, kaj lahko pri sebi še izboljšajo, kaj je morda slabše, pa bi potrebovalo nadgradnjo, in seveda, kaj si zasluži vso pohvalo. Ta obvestila bodo še v tem mesecu prejela vsa podjetja in zavodi, ki so sodelovali na tem razpisu, in upamo, da jih

bodo lahko kmalu uporabili v svoji poslovni praksi. Verjamemo, da bodo svojo moralno obvezo, širiti dobre prakse na tem področju, prevzeli tako nagrajenci, kot finalisti in da se jim bodo v prihodnjih letih pridružili še mnogi drugi. Namreč, nagrada Horus ni le analiza stanja družbene odgovornosti, ki organizaciji omogoča pripravo lastne strategije za razvoj družbene odgovornosti. Je mnogo več: je nagrada za vložen trud vseh deležnikov organizacije, je nagrada za organizacijo, pa najsi bo to podjetje, društvo, zavod, posameznik ali država. To dokazujejo številne pobude zaposlenih v nagrajenih podjetjih, ki po prejemu nagrade Horus pospešeno inovirajo in prispevajo k razvoju podjetij, kjer so zaposleni. Skupaj z lastniki so ponosni na delo v teh organizacijah in na njihovo družbeno odgovornost. Zavedanje o tem širijo na svoje poslovne partnerje, od dobaviteljev, do kupcev, to pa seveda opazijo tudi mediji, ki o takšnih podjetjih z veseljem poročajo in širijo zgled dobre prakse.

Vsekakor gre pohvala vsem podjetjem, ki so sodelovala v natečaju HORUS 2020 in njihovim prizadevanjem za družbeno odgovorno ravnanje in delovanje na različnih področjih. Finalisti v kategoriji majhno podjetje dokazujejo, da je tudi z manj zaposlenimi mogoče delovati družbeno odgovorno in razširjati pozitivne premike v širše okolje. Skrb za okolje, lokalno skupnost ter motivacijo in zadovoljstvo zaposlenih je skupna točka prizadevanj vseh finalistov. Vsem nagrajencem, prejemnikom posebnih priznanj in finalistom Horus 2020 za njihova prizadevanja in zgledno ravnanje na področju družbene odgovornosti iskreno čestitamo. Hkrati pa jih vabimo v aktivno delo v POSLOVNI KLUB HORUS - mrežo družbeno odgovornih podjetij, ki posreduje znanja in izmenjuje izkušnje. Poslovni klub HORUS je klub družbeno odgovornih (t.j. do ljudi in narave) podjetij, finalistov in nagrajencev Slovenske nagrade za družbeno odgovornost Horus. Člani kluba želijo spremeniti dojemanje družbene odgovornosti v podjetjih, in preko podjetij širiti družbeno odgovornost v javne ustanove in državne organe ter posledično tudi preko njih do najmlajših v vrtcih in šolah. Delujejo z namenom, da z družbeno odgovornostjo vplivajo na oblikovanje širših družbenih učinkov, zlasti na uspešnost Slovenije in dobro življenje njenih prebivalcev.

Zahvala

12 let Slovenske nagrade za družbeno odgovornost HORUS in če hočeš videti, moraš gledati s srcem ...

Spoštovani,

Slovenska nagrada za družbeno odgovornost Horus letos praznuje 12 let. Gre za cikel, ki se zaključuje. Tako v družbi kot v nas samih nastaja nekaj novega. In tudi nagrada Horus se spreminja. Evropski in mnogi drugi dokumenti se na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja naglo razvijajo, spreminjajo.

V tem duhu načrtujemo v prihodnjem letu tudi na področju nagrade Horus ustrezne spremembe. Nagrado bomo še podeljevali, vpeljali pa bomo tudi možnost certificiranja. S tem bomo k sodelovanju privabili tudi vse tiste, ki jih zanima uvajanje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja v poslovno prakso, nimajo pa želje tekmovati.

Razpis za certificiranje bomo objavili že v začetku leta 2021, sredi leta pa tudi razpis za nagrado Horus, vsaj tako predvidevamo.

Želimo si, da bi čim več organizacij v Sloveniji vključilo v svoje poslovanje sestavine družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Ne samo velika podjetja, ampak tudi srednje velika in majhna ter mikro podjetja pomembno soustvarjajo naše gospodarstvo, našo družbo in vplivajo na naravno okolje, v katerem živimo.

Če se ne bomo medsebojno povezovali in zavedali vplivov, ki jih imamo eden na drugega, ne bo Nova Zemlja nič drugačna od te, v kateri prebivamo sedaj.

Vse stiske, krize, ukrepi in omejitve sedanjega časa naj nam bodo v poduk in razmislek. Kaj smo prej počeli tako, da je bilo v škodo nam in drugim, zlasti naravnemu okolju? Kaj lahko spremenimo, kje lahko delujemo drugače in kako?

Nagrada Horus je pomemben prispevek k razvoju organizacij v slovenskem prostoru, tako profitnih, kot neprofitnih in javne uprave. Če se bodo vodstva teh organizacij zavedala, da je pomembno to področje najprej razumeti, potem bodo lahko dovolila, da se to tudi dobro umesti v samo organizacijo. Samo z dobrim razumevanjem področja lahko ustvarimo dobro delovanje v družbi. Najprej misel, nato beseda, nato dejanje.

Z izmenjavo dobrih praks in uvajanjem družbene odgovornosti v svoje poslovanje Horus finalisti in nagrajenci vsako leto pokažejo, da se da. Da se delati drugače, da se razmišljati širše in da se s tem tudi zaslužiti.

Zgodovina nam kaže, da so bila dobra dela vedno poplačana. Če ne na kratek, pa na dolgi rok.

Vabimo vas, da se nam na tej poti pridružite in naredite veliko več, kot od vas zahteva zakonodaja.

Sledite svojemu srcu. Že mali princ je rekel, če hočeš videti, moraš gledati s srcem. Dajmo to početi doma, v službi, v trgovini in na spletu....

Delujmo z zgledom, razmislimo, kaj počnemo in oblikujmo navade, ki bodo postale naša stalna družbeno dogovorna praksa.

Vabljeni na ladjo družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. Samo tako bomo preživeli.

Hvala za vaše zaupanje, sodelovanje in pomoč. Veselimo se vaših in naših skupnih uspehov tudi v prihodnje.

Nagrade zagotovo ne bi bilo, če je že vrsto let ne bi **podpirali številni podporni partnerji**, kot so: Slovensko društvo za odnose z javnostmi, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje Manager, Štajerska gospodarska zbornica, Ameriška gospodarska zbornica, Društvo za marketing Slovenije, Društvo novinarjev Slovenije, Slovensko združenje Združenih narodov za trajnostni razvoj, Slovensko združenje za kakovost in odličnost, Zavod Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Združenje socialna ekono-

mija Slovenije in drugi. Vsem iskrena hvala za vašo dolgoletno podporo projektu.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali uresničiti **letošnjo izvedbo že 12. razpisa za nagrado Horus**, zahvaljujemo se vsem podpornim partnerjem, ocenjevalcem in kandidatom za prejem nagrad, priznanj v okviru tega projekta. Iskreno se zahvaljujemo vsem sodelavcem pri izvedbi projekta in mnogim drugim.

Projekt letos delno sofinancira Urad Republike Slovenije za mladino. Partner klipinga je podjetje Press Clipping. Hvala za vso vašo podporo.

Iskreno se zahvaljujemo častnemu pokrovitelju podelitve Aleksandru Saši Arsenoviču, županu Mestne občine Maribor, in drugim podpornikom projekta.

Iskrena hvala vsem, ki ste verjeli v nas in naše delo in nam pri tem kakorkoli pomagali. Vabljeni k sodelovanju še naprej.

Lepo vas pozdravljamo – ocenjevalci organizatorji in vse organizacije ter posamezniki, ki so s svojimi dosedanjimi prijavami na ta razpis soustvarjali boljšo družbo.

Hvala vam, 1000x, in naj vam veselje poplača, česar vam mi morda nismo zmogli.

Radi vas imamo. Strokovno-organizacijski odbor nagrade Horus 2020.

Za IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti: zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej in mag. Anita Hrast

Dodatne informacije: www.horus.si

Dosedanji nagrajenci in finalisti Horus iz preteklih let: <http://www.horus.si/nagrajenci/>

Foto galerije s preteklih podelitev nagrad: <http://www.horus.si/fotogalerija/>

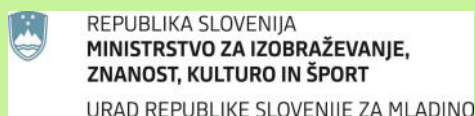
Zborniki z dvanajstih podelitev nagrad: <http://www.horus.si/zborniki/>

E-pošta: nagrada.horus@irido.si

Organizator:

Sofinancer:

slovenska nagrada
za družbeno odgovornost

www.horus.si

*sodelovati,
povezovati se,
soustvarjati*

Hvala, da ste z nami.

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

Spoštovani člani!

**Predstavite se v reviji IRDO Mozaik.
Pošljite nam vaše novice, predstavitve,
mnenja, razmišljanja, intervjuje, primere
dobrih praks, izdane publikacije, knjige...
na: novice@irdo.si**

Veselimo se vaših prispevkov.

Ste se že vprašali, kaj nas čaka v bližnji in kaj v daljni prihodnosti?
Čas je, da vsi začnemo razmišljati in delovati družbeno odgovorno!

Zato sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja.

AKADEMIJA 2020

**DRUŽBENA ODGOVORNOST Z MLADIMI
IN ZA MLADE V NOVINARSTVU**

WWW.IRDO.SI

Poročilo ob zaključku projekta Akademija 2020

Pripravila dr. Martina Rauter, vodja projekta

Cilji projekta so bili:

Projekt Akademija 2020 – Družbena odgovornost z mladimi in za mlade na področju novinarstva je v obliki usposabljanj in delavnic potekal od 1. 9. 2020 do 20. 11. 2020 in povezal Inštitut IRDO, Društvo novinarjev Slovenije, Univerzo v Mariboru in mlade.

Novo skupino mladih so seznanili z družbeno in osebno odgovornostjo ter jih na tokratnih usposabljanjih ciljno povezali z mediji in novinarji. Omogočili so jim izdelavo nalog s področja družbene odgovornosti na medijskih primerih. V okviru projekta »Akademija 2020 - Družbena odgovornost z mladimi in za mlade na področju novinarstva« so združili več mladih s predstavniki Društva novinarjev Slovenije. Ker se je izkazalo za odličen časovni obseg, so ponovno pripravili več ur usposabljanja in individualnega dela s kakovostnimi predavatelji in mentorji predvsem iz področja družbene in osebne odgovornosti, trajnostnega razvoja, medijev in novinarstva, osebnega in poslovnega načrtovanja, kariernega svetovanja ter prepoznavanja lastnih sposobnosti in pridobivanja ustreznih kompetenc za razvoj in kariero.

1. mlade ozavešiti o družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju ter jih usposobiti za to področje dela,
2. povezati mlade s potencialnimi delodajalci na področju medijev,
3. usposobiti mlade z manj priložnostmi in jim predstaviti možnosti za delo v medijih in novinarstvu,
4. krepiti aktivno participacijo mladih za področje družbene odgovornosti v MOM.

Namen projekta je bil mlade seznaniti z družbeno in osebno odgovornostjo na področju novinarstva ter jih povezati z novinarji in mediji. Na usposabljanje se je prijavilo 19 mladih, dejansko prisotnih je bilo najprej 13 mladih, od tega jih je 12 pridobilo certifikat, ena oseba izobraževanja ni zaključila.

AKADEMIJA 2020

DRUŽBENA ODGOVORNOST Z MLADIMI IN ZA MLADE V NOVINARSTVU

WWW.IRDO.SI

Zaključek projekta Akademija 2020 je bil v petek, 20. novembra 2020, ko so mladi predstavili svoje naloge s področja novinarstva z naslednjimi naslovi:

- Kaj lahko naredim in kaj moram narediti za medije?
- Ali mediji namenjajo dovolj pozornosti mladim in njihovim izzivom? Ali so mladi v medijih slišani?
- Kje se je izkazala ali ni izkazala družbena odgovornost medijev pri aktualnih temah v letu 2020?
- Ali medije sploh potrebujem?
- Mediji proti družbenim omrežjem. Pro et contra.
- Kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali me to sploh zanima?

Temo **Kaj lahko naredim in kaj moram narediti za mlade** je raziskovala **Katarina Mohorič**.

Kot odgovor na vprašanje »Zakaj potrebujemo medije in novinarje« je navedla 8 razlogov:

- Znašli smo se v informacijskem kaosu in preobilju, kjer se informacije širijo hitro in nenadzorovano, pojavili so se številni viri informacij, katerih edini namen je širjenje laži, dezinformacij in teorij zarote.
- Natančne, preverjene in resnične informacije so postale vedno bolj pomembne.
- Mediji imajo osrednjo vlogo pri informiranju in obveščanju javnosti.
- Posameznik preko medijev poskuša razumeti dogajanje okoli sebe.
- Mediji vplivajo na teme, o katerih se pogovarjamo, razpravljamo in razmišljamo.
- Mediji imajo pomembno povezovalno vlogo.

- Mediji kot nadzor nad javnim delovanjem in branik demokracije.
- Medije in novinarsko delo ureja kodeks in zakonodaja.

Pripravila je tudi razmislek o osebni in družbeni odgovornosti pri podpori medijev in novinarjev v obliki »krogov«. Sliko prilagamo.

Tina Ritlop in **Andreja Grobiša** sta se strinjali, da medije zelo potrebujemo. Navedli sta primer, kako bi brez medijev vedeli, da je v državi razglašena epidemija? Z raziskavo agencije Media-na sta potrdili, da ljudje pri nas v času epidemije najbolj zaupajo klasičnim medijem (TV, radio, tisk), najmanj pa družbenim omrežjem. Zaključili sta:

- Brez komunikacije preko medijev bi bili prikrajšani za veliko mero razgledanosti in obveščenosti.
- Mediji so naše okno v svet oz. predvsem v družbo neposredno okrog nas.
- Tudi razvedrilna vloga je izrednega pomena.
- Potrebujemo tudi medijsko pismene in odgovorne uporabnike.

Lara Pučko in **Katja Kramberger** sta z izvirnim naslovom »Maršovec pojedel zeleni bankovec, od takrat je zima poletje« prikazali, kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali mlade to sploh zanima? Prikazali sta različne primere in med drugim opozorili, da je pri pristranskih in neverodostojnih medijih potrebno biti pozoren na ponavljajoče se fotografije, šokantne naslove, nelektorirano besedilo, pretirano rabo pridevnikov, ki vplivajo na čustva bralcev, in navajanje virov. Za zaključek sta kolege iz Akademije 2020 pozvali k razmisleku:

- Imaš rajši resnico ali laž? Večina ljudi ima težnjo po resnici.
- Si želiš pred prijatelji izpasti kot „bedak“, ki je nasedel neki novici? (za katero se je izkazalo da je lažna)?
- Če preverjaš in se prepričaš, krepiš svojo presojo.
- Nisi tako naiven.
- To ti lahko koristi na več področjih v življenju.
- Najprej razmisliš, pretehtaš, šele nato odredaš.

Z enako temo, kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali mlade to sploh zanima, se je v obliki eseja ukvarjal tudi mlada **Ana Jarc**. Njen esej smo objavili na pred-

hodnih straneh Mozaika.

Patricija Vrentuša, **Tanja Germ**, **Helena Levičnik** in **Maša Blanuša** so se dotaknile teme Mediji proti družbenim omrežjem – Pro et Contra. Navedle so njihove prednosti in slabosti.

PREDNOSTI MEDIJEV	SLABOSTI MEDIJEV
Verodostojne informacije (lokalne in globalne)	Vprašanje neodvisnosti in vpliva oblasti na novinarje
Zaposlovanje velikega števila ljudi (novinarji, fotografi, pošta, raznašalci časopisov itd.) Študentsko delo, mentorstvo	Prekarno delo? Financiranje je problem
Klasični mediji tudi na internetu	Tiskanje (ekološki problem), doseg manjšega števila ljudi (večinoma starejši)
Časovna zanesljivost (vedno ob enaki uri)	Dostopnost: Cena (niso vsi brezplačni), potrebno je iti do nabiralnika, v trgovino po nakup
Pravopis, uporaba slovenskega jezika	
Omogočajo varnost in zasebnost	
Sodelovanje v različnih projektih, sponzorstvo, dobrodelni dogodki, podelitev nagrad...	

Tabela 1: Prednosti in slabosti medijev

PREDNOSTI DRUŽBENIH OMREŽIJ	SLABOSTI DRUŽBENIH OMREŽIJ
Informacije dosežejo velik krog ljudi	Velik krog ljudi dosežejo tudi dezinformacije in neresnice, vprašanje zasebnosti, varnosti t. im. digitalne demokracije.
Omogočajo lažjo organizacijo ljudi, dogodkov	Lažje se organizirajo tudi npr. huligani
Omogočajo ohranjanje stikov	Pomanjkanje pristnih stikov, komunikacije
Poceni reklama za podjetja, brezplačna uporaba za posameznike	Internet, telefon, elektriko je potrebno plačati, izpad dohodka klasičnih medijev
Dostopnost (cenovno, z lahkoto se priučiš uporabe, le nekaj klikov te loči od informacij)	Ogromno verbalnega nasilja
Omogočajo zaslužek in prepoznavnost, vpliv - influencerji	Vprašanje kvalitete reklamiranih izdelkov, ali gre za zaslužek na dolgi rok? Prevelik vpliv influencerjev na uporabnike omrežij
Veliko informacij	Pravopis, uporaba slovenskega jezika?
Ekološki vidik	To pomeni tudi manj zaposlitev
Psihološka pomoč preko spleta, vodena vadba preko spleta, pomoč fizioterapevta preko spleta	Slab vpliv na zdravje ljudi (duševno, snapchat dysmorphia, manipulacija, odvisnost, gibanje)

Neža Borkovič se je izjemno poglobila v problematiko »Kje se je izkazala in ni izkazala družbena odgovornost medijev pri aktualnih temah v letu 2020?« in »Ali so mediji opravili svoj del naloge?«. Odgovor na vprašanje je podala preko spremljanja aktualne zdravstvene krize v povezavi s COVID-19 v letu 2020.

Najprej je prikazala, da je ob začetku pandemije Svetovna zdravstvena organizacija izdala informativni vodnik z nasveti za novinarje (WHO, 2020). V njem so predstavljene tudi smernice, kako bi profesionalni medijske organizacije in njihovi zaposleni morali poročati o zdravstveni krizi in katerim vodilom bi pri tem morali slediti. Izpostavila je najpomembnejše smernice:

- Bodite etični in družbeno odgovorni.
- Vzdržite se senzacionalnosti.
- Uporabljajte zanesljive, znanstvene, resnične in preverjene vire.
- Citirajte znanstvenike, raziskovalce, strokovnjake na področju javnega zdravja, akademike in strokovnjake drugih disciplin, ki lahko javnosti razjasnijo pomisleke glede trenutnih razmer.
- Poročajte o delovnih mestih zdravstvenih delavcev in njihovem položaju glede na njihovo kritično vlogo v odzivu na epidemijo.
- Upoštevajte uradna priporočila glede zaščite svojega zdravja in zdravje sogovornikov. Vadite priporočeno fizično distanciranje ob poročanju.
- Izogibajte se povečevanju glasov tistih, ki širijo napačne informacije in povzročajo zmedo, tesnobo in strah.
- Spoštujte zasebnost okuženih ljudi in se izogibajte razkrivanju njihove identitete brez soglasij.
- Izogibajte se uporabi fotografij ali videoposnetkov, ki stigmatizirajo ali izzovejo nelagodje.

Kljub nekaterim zdrsom, npr. namenjanje preveč medijskega prostora osebam, ki so nagovarjali proti zaščitnim ukrepom, premalo vključevanja znanstvenih podatkov glede tega, da zaščitne maske pripomorejo k preprečevanju širjenja okužbe, in predvajanje določenih občutljivih vsebin, kot so okuženi in svojci umrlih, so po mnenju Bor-

Tabela 2: Prednosti in slabosti družbenih omrežij

kovičeve in na podlagi prikazanih podatkov slovenski mediji dobro opravili nalogo.

Neža Borkovič je še prikazala, da smo v slovenskem medijskem prostoru lahko v mnogih medijih prepoznali tudi dobre ali celo odlične prakse inovativnega poročanja o pandemiji in širjenja znanja o preventivnih ukrepih (dodatne poučne in razvedrilne vsebine, programi za otroke).

Urška Jakopin je svoje delo v okviru Akademije 2020 zaključila z video prispevkom, v katerem so

mladi odgovarjali, ali mediji namenajo dovolj pozornosti mladim in njihovim izzivom in ali so mladi v medijih slišani. Mladi (razen enega, ki pravi, da v množičnih občilih niso dovolj obravnavani) so v glavnem pritrdili, da se v medijih počutijo slišani, vendar je letos toliko močnih tem, kot sta zdravstvena situacija in politika, da njihovi aktualni izzivi sploh ne pridejo do izraza. Menili so še, da morajo mediji spodbujati kritično razmišljanje mladih, saj bodo s tem razmislekom in znanjem kasneje v življenju lažje prevzeli odgovorno javno vlogo.

**PREDSTAVITEV
PROJEKTA**
6. 10. 2020

**AKADEMIJA
2020**
**DRUŽBENA ODGOVORNOST Z MLADIMI
IN ZA MLADE V NOVINARSTVU**
WWW.IRDO.SI

Kako ugotavljam, kateri viri so verodostojni, kateri pa pristranski in ali me to sploh zanima?

Esej je v okviru novinarskih tem za Akademijo 2020 napisala Ana Jarc

Poudarja, da je osebna odgovornost vsakega posameznika, da preverja informacije s katerimi se srečuje, jih uporablja in nenazadnje posreduje drugim. Tako kot nas učijo k odgovornemu ravnanju z odpadki, tako bi se moralo še več govoriti in spodbujati k odgovornemu ravnanju z informacijami in opozarjati, da je tudi tukaj ključno, da se naučimo

Ključni besedi tega razmišljanja sta verodostojnost in pristranskost virov z ozirom na novinarstvo. Želela bi si predstaviti svoj pogled na iskanje virov, osvetliti, kaj se mi zdi pri tem pomembno, in hkrati kritično ovrednotiti, na kakšen način bi lahko svoje preiskovanje virov informacij še izpopolnila. Zavedam se, da smo v današnjem času izpostavljeni informacijski nevihti in da je za ločevanje med dobrimi, kakovostnimi viri in tistimi, ki to niso, potrebno predvsem veliko volje in časa, da lahko izluščimo resnične informacije. Pri tem bi rada poudarila, da sama nimam veliko izkušenj z raziskovanjem virov in tudi nimam izkušenj z delom novinarja. Iz teh razlogov sem napisala in poslala elektronsko pošto z nekaj podvprašanji glede na naslovno temo eseja nekaj novinarjem, ki jih osebno poznam, oziroma sem jih imela priložnost spoznati tekom Akademije 2020. Z njihovimi odgovori sem dobila uvid, na kakšen način oni pristopajo k ugotavljanju, kateri viri informacij so zanje zadosti relevantni, verodostojni, da jih uporabijo pri delu novinarja. Namen tega eseja je predstaviti moje osebno razmišljanje, hkrati pa ga obogatiti z odgovori sodelujočih novinarjev, ki se z naslovnim vprašanjem dnevno srečujejo in v osnovi zasledujejo cilj posredovati in predstaviti verodostojne vire.

*V razcvetu družbenih omrežij
tako zlahka delimo informacije,
ki so nepreverjene*

Z vprašanjem, ali je neki vir informacij, ki ga uporabim ali delim s kom drugim, verodostojen ali pri-

stranski, se tako celovito in poglobljeno še nisem ukvarjala. Zdi se mi kompleksno vprašanje, hkrati pa tudi vprašanje, ki bi nam moralo zmeraj utripati v naših možganih. V razcvetu družbenih omrežij tako zlahka delimo informacije, ki so nepreverjene. Ne vemo, ali pa nočemo vedeti, če nekaj drži, je morda izmišljeno ali pa sestavljeno iz informacij, ki so specifično prirejene za neko novico? Zavedam se, da je mnogo lažje deliti informacijo brez spraševanja, ali se mi zdi podano resnično, možno in verjetno, kaj je ozadje članka ali oddaje in kakšen namen zasleduje. Priznam, tudi sama do sedaj nisem zadostno posvečala pozornosti preverjanju virov informacij in se potem zgodi, da prehitro neko informacijo vzamem za točno, resnično. Velikokrat je razlog za naglo sprejemanje in nekritičnost napisanega, povedanega in predstavljenega naravnost družbe, v kateri živimo, kakšnih vzorcev smo navajeni, kaj nam je pomembno v nekem trenutku in kakšno je družbeno stanje v nekem specifičnem obdobju.

Letošnje leto je zaznamovano z virusom Covid-19, je mednarodna tema leta in smo hočeš nočeš dnevno z njo obmetavani. V zvezi z virusom je veliko verodostojnih virov, na katere se lahko obračamo v teh neprijetnih trenutkih, hkrati je pa mnogo več takšnih, ki so prirejani, pristranski. Kako ravnati, kako ločiti, kaj je verodostojen vir in kaj pristranski? Zakaj tako radi vzamemo za resnično in gotovo razmišljanje ljudi, ki strokovno gledano niso podkovani o virologiji, epidemiologiji in medicini? Osebno dajem vedno prednost strokovnjakom, znanstvenikom določenega področja (v tem primeru

medicinski stroki), kot pa teorijam zarote in posameznikom, ki se zaradi drugih veščin, ki jih imajo, odločijo soditi in predstavljati občutljivo tematiko. Dejstvo je, da smo s pojavom nečesa neznanega in še neraziskanega zelo hitro vsi strokovnjaki za vse, hkrati pa nas je strah in se mogoče na ta način branimo ter opogumljamo, da bo neprijetno enkrat minilo. Prav je, da podvomimo v vse, kar nas bega, in prav je, da potem te dvome raziščemo.

Na, v uvodu omenjeno, elektronsko pošto so mi prijazno odgovorili štirje novinarji, za kar se jim na tem mestu še enkrat zahvaljujem. Dva delujeta kot radijca in dva kot novinarja priznanih slovenskih časopisov oziroma spletnega časopisa za otroke. Zapisali so, da verodostojnost virov preverjajo tako, da: so tudi pri načeloma zanesljivih virih previdni in jih po potrebi preverijo; informacije, ki jih ne poznajo, preverijo pri virih, ki jih poznajo in jim zaupajo; izpostavljajo majhnost Slovenije in zato možnost preverjanja informacij direktno pri viru oziroma osebi, ki jo je podala; ko gre za informacije iz znanstvenih in strokovnih področij, se zanašajo na mnenja znanstvenikov, strokovnjakov posameznega področja, ki je predmet informacije. Novinarji mlajše generacije so navedli tudi, da preverjajo verodostojnost informacij tudi tako, da se o viru pozanimajo pri starejših kolegih, sodelavcih. Posebno pozornost je potrebno nameniti virom, s katerimi »sodelujemo prvič in takimi, ki se ponujajo sami po sebi«; zato predlagajo posebno previdnost, saj je lahko njihov namen prikrit in na ta način želijo javnosti vsiliti njihovo pristransko mnenje.

Pri specifičnih področjih novinarstva, npr. športno novinarstvo, navajam odgovor, ki mi je bil posredovan: »Pri oblikovanju novic se, tako kot sodelavci, zanašam na standardne, ugledne vire. V Sloveniji so to STA ter pomembnejše dnevno časopisje ter tudi določen krog športnih novinarjev (cca. 20-25 ljudi), ki mu zaupam. Ko v redakciji npr. izvemo za kakšno novico, jo torej preverimo v tem krogu, tako da bi rekel, da se športnonovinarska branža v Sloveniji precej zanaša na informacije s strani zaupanja vrednih posameznikov ali pa kar športnikov samih.«

Vsi sodelujoči novinarji so bili enotnega pritrdilnega mnenja, da se jim zdi pomembno, da so njihovi članki, prispevki podkrepjeni z verodostojnimi viri.

Omenjeno trditev utemeljujejo tako, da je to edini način, da si zagotovijo verodostojnost svojega dela, saj si lahko le z takšnimi informacijami pridobiš zaupanje ljudi; če je novica podkrepljena z ustreznimi viri, potem to daje kredibilnost mediju in avtorju dela, da ga bralec/poslušalec/gledalec spremlja. Opozorili so me, da se v določenih smereh novinarstva (npr. literarno novinarstvo) novinar postavi v vlogo strokovnjaka (novinarja) in mu zato ni treba navajati vira za vsako trditev. Hkrati pa to pomeni, da mora biti pri zapisu, posnetku posebej pazljiv, da to, o čemer piše, govori, tudi drži. Za mnenjske prispevke, t.j. za kolumne, komentarje velja, da jih lahko novinarji pišejo tudi brez podkrepitve virov, saj gre za stališče avtorja prispevka.

Tretje vprašanje se je nanašalo na pristranskost virov, na kakšen način jih prepoznajo. Pristranskost vira se lahko preverja tako, da se trditve v njem ne ujemajo z drugimi dejstvi, ki jih zberejo. Neustreznost vira se lahko ugotovi z dodatnim brskanjem in raziskovanjem klasičnih ter spletnih informacijskih kanalov. Včasih se da ugotoviti pristranskost vira že iz načina naracije, kakšen je način komunikacije (npr. je grob, vsiljiv). Prav tako je v smeri prepoznavanja neustreznih virov pomembno, da se uporabnik vira sam sprašuje, npr. kakšen je namen posredovanja informacije, zakaj bi zanjo morala izvedeti javnost, kaj ima od tega vir, kakšen vpliv bo imelo to na družbo. Zato je ključ do ugotavljanja, kaj je pristransko in kaj verodostojno, raziskovanje vira. To raziskovanje pa je zgodba brez konca, še posebej v novinarski branži, ki nosi posebej veliko odgovornost, t.j. seznanitev javnosti z informacijami.

Nazadnje so odgovarjali na vprašanje: »Ali se, če ugotovite, da ste v vašem članku, prispevku itd. navedli napačne informacije (hkrati so to opazili bralci, novinarski kolegi), ki so bistvenega pomena za razumevanje podane novice, odločite za pojasnilo napake v mediju, kjer je bila novica objavljena?« Tudi tukaj so pogledi zelo enotni in v primeru očitne napake odločno zagovarjajo popravek v mediju. Enako tudi v primeru, ko je nekomu zaradi članka oziroma prispevka povzročena škoda, objavijo ob prvi priložnosti popravek in opravičilo. V kolikor gre za manjše napake, npr. narobe zapisan priimek, so mnenja, da je prav, da se za napako opraviči, hkrati menijo, da popravek v mediju ni potreben, razen če bi se ta izrecno zahteval. Izkušnje radijca v primeru javljanja v živo so, da lahko do

izreka napačne informacije pride zelo hitro in da takrat, ko se mu to zgodi, napako ob naslednjem javljanju tudi popravi in se zanjo opraviči. Informacijski svet, ki ga živimo, daje izredno malo prostora za napačne informacije, sploh v določenih žanrih novinarstva, ker se vedno najde nekdo, ki to opazi, bodisi sodelavec bodisi poslušalec, bralec. Normalno je, da tudi v tej dejavnosti prihaja do napak, dezinformacij. Hkrati tukaj nastane priložnost, da novinar svojo napako (sploh, če je velika, ne govorim o lapsusih) sprejme in jo prizna ter jo popravi in se zanjo opraviči. Na ta način pokaže profesionalizem in etičnost poklicu, ki ga opravlja. Menim, da je novinarjeva osrednja dolžnost javnosti posredovati resnične, preverjene in verodostojne podatke.

Novinarjeva osrednja dolžnost: javnosti posredovati resnične, preverjene in verodostojne podatke

Kako pa lahko jaz zasledujem cilj slediti verodostojnim virom informacij? Veliko več pozornosti moram nameniti sortiranju informacij, ki jih berem, slišim v smislu tega, da analiziram njihovo verjetnost, se vprašam, zakaj me je določena informacija pritegnila, kateri medij jo je objavil (je verodostojen), kakšno sporočilo nosi in ali vsebuje novica kaj nenavadnega. Filtracija in ločevanje virov na verodostojne in pristranske se mi zdi v našem času izredna veščina, ki jo je nujno treba spodbujati in zasledovati, tako pri posamezniku, še posebej pa v profesionalnem novinarstvu.

Moja osebna odgovornost je, da preverjam informacije, s katerimi se srečujem, jih uporabljam in nenazadnje posredujem drugim. Tako kot nas učijo odgovorno ravnati z odpadki, tako bi se moralo še več govoriti in spodbujati k odgovornemu ravnanju z informacijami in opozarjati, da je tudi tukaj ključno, da se naučimo prepoznati in ločevati med verodostojnim, pristranskim in lažnim.

Naloga vsakega posameznika je, da odgovorno ravna z viri informacij kot tudi z posameznimi informacijami, s katerimi razpolaga

Kako sprejmemo neko informacijo, vir, je v veliki meri odvisno od naših čustev, nenazadnje tudi počutja v tistem trenutku. Težko sodimo in označimo

neko informacijo, sploh če je kompleksnejše narave in nimamo o njej dovolj znanja, za verjetno takoj, ko se z njo seznamimo. Tudi raziskovanje vira, informacije rabi svoj čas in metode, da ga lahko ustrezno ovrednotimo. Šele rezultat vrednotenja vira ali informacije nam bo pokazal odločitev, ali ga bomo uporabili. Seveda smo velikokrat časovno omejeni ali pa se nam preprosto ne splača raziskovati ozadja, niti ni smiselno, da bi se na tak način lotili raziskovanja vsega, kar nas bega.

V zaključnih mislih bi rada izpostavila rokovanje z viri informacij skozi pogled znanca novinarja, ki predpostavlja, »da se je vloga virov skozi novinarsko zgodovino zelo spremenila in da nekoč temeljni postulat, na katerem je temeljila novinarska resnica, se je spremenil v osnovni gradnik manipulacij z javnostjo«. Predpostavi, da prej omenjeno sodi v kontekst vdora družbenih omrežij v vse pore današnje družbe, kar se izkazuje v njeni preinformiranosti. Nadalje svoj pogled slikovito razloži: »s tem ko so v javnosti dobili razni twitterji domovinsko pravico verodostojnih virov, je postalo vsako preverjanje taistih povsem brezpredmetno.« Zaradi tega, po njegovem mnenju, novinar danes velikokrat sploh nima več naloge iskati resnice, ločevati med verodostojnim in pristranskim, temveč se usmerja zgolj v komentiranje, zasmehovanje ali zgražanje. Tukaj bi se strinjala, da si kot družba dovoljujemo prehitro obsojati in krivično ovrednotiti dogodek ali osebo že samo zato, ker je bilo to objavljeno ter posledično brez vsakega preverjanja deljeno na družbenih omrežjih. In vemo, da tudi v Sloveniji zaradi zasmehovanj in navidezne pravičnosti, ki jim je največji doseg omogočen ravno skozi njih (t. j. družbena omrežja), prihaja do medijskega linča posameznikov in, kar je najhuje, do samomora kot posledice psihološkega pritiska.

Na tem mestu želim podčrtati, da je najprej naloga vsakega posameznika, da odgovorno ravna z viri informacij kot tudi z posameznimi informacijami, s katerimi razpolaga. Naša naloga je, da novice, s katerimi se srečujemo, ovrednotimo ter jih ne delimo naprej, če nismo vsaj malo truda vložili v ozadje in sporočilnost, ki jo nosijo.

Slovenija na zeleni integralni poti

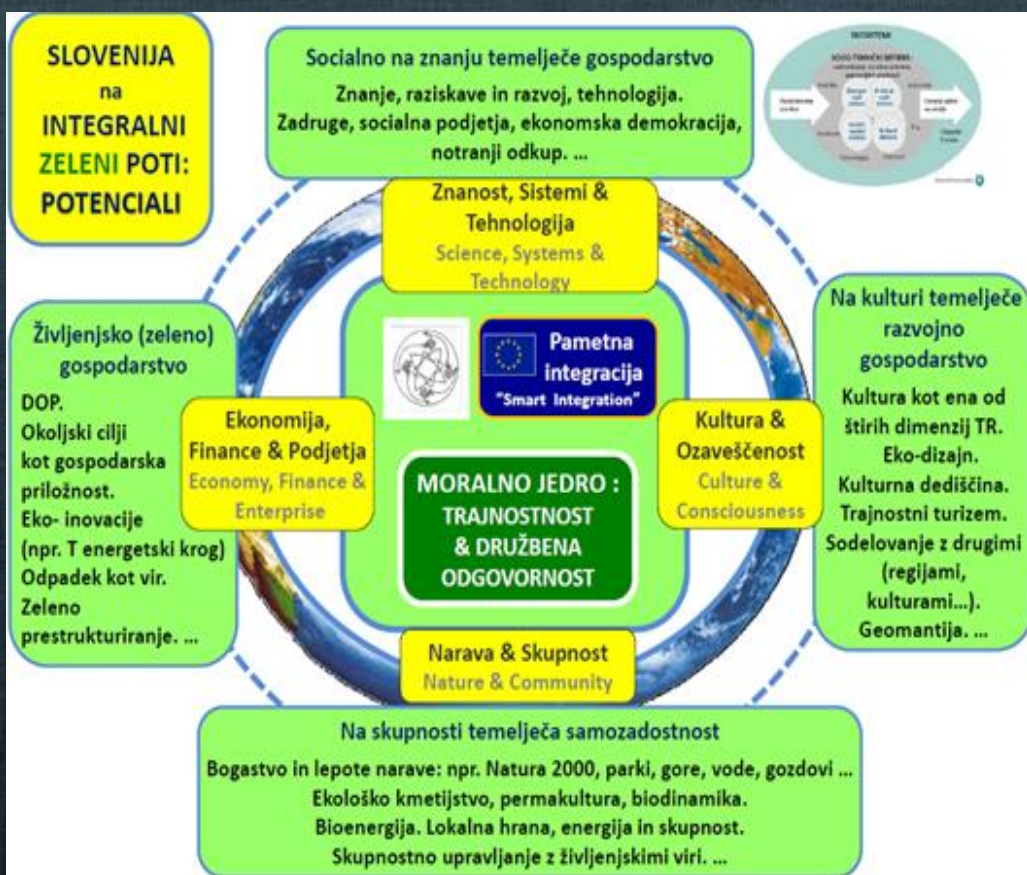
Napisala: Dr. Darja Piciga

Namesto voščilnice nam je dr. Darja Piciga poslala nekaj integralnih utrinkov iz zadnjih let. Več na spletnih straneh [Integralne zelene Slovenije](#), zadnjih dveh mednarodnih konferenc INTEGRALNO ZELENO GOSPODARSTVO ZA BOLJŠI SVET (septembra 2018 in novembra 2019) in [Centra za integralni razvoj Trans4m](#). Novejši razvoj pobude za Integralno zeleno Slovenijo sem predstavila v prispevku na lanski IRDO konferenci: [The Future of Slovenia and Europe in a Turbulent World: Integrating Perspectives and Actualising Potentials on a Path of Sustainability](#). 100 nadaljevanj [Integralne serije](#) je še vedno aktualnih, [zadnje nadaljevanje](#) prinaša integralni pregled serije in dva nova modela za Integralno zeleno Slovenijo v kontekstu EU: potenciali in vizija.

Avtorja integralnega pristopa sedaj razvijata vzporedni poti: prof. Alexander Schieffer s svojo ženo Ramo [Home for Humanity](#), prof. Ronnie Lessem pa [Trans4m Communiversity Associates \(TCA\)](#). Oba seveda s skupino integralnih mislecev in ino-

vatorjev. Načrtujemo oživitve sodelovanja v prihodnjih mesecih.

V nadaljevanju še nekaj bolj okoljskih novic in virov. Strokovne prispevke najdete med drugim v več poglavjih [Resolucije o Nacionalnem programu varstva okolja](#) (sprejel DZ marca 2020) ter v prilogi Podnebni dosje, ki od decembra 2018 izhaja v reviji EOL. Več prispevkov je integralno obarvanih in prinašajo širšo trajnostno perspektivo, predstavljene so tudi integralne dobre prakse. Na evropski in mednarodni ravni naj izpostavim sodelovanje v pobudi [Evropski teden trajnostnega razvoja](#), z [European Sustainable Development Network](#) in [Global Footprint Network](#) (ki izračunava tudi [dneve okoljskega dolga](#), pri [ekološkem odtisu](#) pa je projekte vodila ARSO). Zlasti dragoceno je sodelovanje z [Evropsko agencijo za okolje](#) (predvsem s kolegico Anito Pirc Velkavrh) – njihovo zadnje poročilo [SOER 2020](#) je neprecenljiva zakladnica uporabnega znanja tudi za Slovenijo.

Pozitivna in povezovalna energija v naši skupnosti, vrednote trajnosti in družbene odgovornosti, ki nas vodijo, skupni cilji boljšega življenja za vse, za katere si prizadevamo na različne načine in po različnih poteh, globalna širina našega razmišljanja, vse, kar smo soustvarjali v preteklih osmih letih – je v veliki meri prispevalo, da sem, kot strokovnjakinja svobodnega duha (kar sem vedno bila), preživela in se tudi razvijala v državni upravi. Tisti, ki imate podobne izkušnje, lažje razumete, zakaj sem morala izstopiti iz tega okolja. Vendar se veliko projektov, za katere sem skrbela na MOP, nadaljuje z mojim strokovnim sodelovanjem, o tem smo se dogovorili. Še posebej gre za strateški projekt razogljichenja Slovenije s prehodom v krožno gospodarstvo ter projekte in naloge na področju vzgoje in izobraževanja. Za tiste, ki vas zanima:

- načrt in podlage za projekt krožnega gospodarstva smo predstavili v treh prispevkih številke 144/45 revije EOL (Podnebni dosje: *Z evropskim sodelovanjem do zniževanja emisij; Slovenija kot*

primer preobrazbe za brezogljično družbo; Krožna, regenerativna in nizkoogljična družba in ekonomija);

- sistemski pristop k »ozelenitvi« vzgoje in izobraževanja je zastavljen z namenom 4.8 *Učenje za trajnostni prehod* in ukrepom *Podnebni cilji ter vsebine v vzgoji in izobraževanju v programu Sklada za podnebne spremembe* (str. 14 in 54 – 55).

Na spodnjih slikah (potenciali in vizija) lahko najdete skoraj vse, kar povezujemo v pobudi za Integralno zeleno Slovenijo (sliki sta objavljeni v zadnjem, 100. nadaljevanju Integralne serije), pri čemer uporabljamo tudi pametno integracijo trajnostnih politik in programov EU. Krožno gospodarstvo lahko skupaj z nizkoogljičnim in biogospodarstvom najdete na drugi sliki, pri zahodnem svetu, z vizijo, da se uvrstimo med tri vodilne države v EU.

Prav s takim pristopom lahko sama največ prispevam – torej, da gradimo na vseh potencialih, ki jih imamo za trajnostni razvoj, in da pametno povezujemo tudi vse, kar nam za trajnostne cilje nudi Evropska unija. S tem je mišljen celoten razpon usmeritev Evropske komisije, ki jih je leta 2019 predstavila sedanja predsednica Ursula von der Leyen (z Evropskim zelenim dogovorom, ki ga najbolj spremljam, koristno znanje zanj najdemo v že omenjenem evropskem okoljskem poročilu SOER 2020), v zadnjem letu pa predvsem načrti za okrevanje in odpornost pod neuradnim geslom »Zgradimo nazaj bolje« (Building back better). Za prihodnost Slovenije je ključno, da milijarde sredstev, ki jih bomo v prihodnjih letih prejeli iz evropskih programov, čimbolj pametno in trajnostno uporabimo – ali si predstavljate posledice, če bi večino teh razvojnih sredstev zapravili za velike projekte ali množico manjših, ki še naprej onesnažujejo in zastrupljajo, povečujejo emisije TGP, gradijo neodporno na podnebne spremembe...? Integralna zelena Slovenija lahko pri zelenem prehodu pomaga z inovativnim in povezovalnim pristopom k trajnostnemu razvoju, lahko smo tudi navdih za druge dežele. S konceptualnim okvi-

rom, ki smo ga razvili, lahko obogatimo tudi slovenske projekte in razvijamo dobre prakse v programih EU, od Obzorja Evropa, LIFE, energetskih ... do makroregionalnih in čezmejnih ... Zakladnica znanja in dosežkov, ki jih povezujemo v okviru Integralne zelene Slovenije, lahko ponudi pomembne argumente v podporo zelenemu in vključujočemu prehodu. Naj omenim le dva uvoznika iz Podnebne dosjeja: Narava je za Slovence vrednota (koristno je brati tudi poročila Eurobarometra) ali Do podnebne nevtralnosti s premišljeno nadgradnjo znanja in potencialov.

V sedanjem zgodovinskem trenutku, ko še lahko preprečimo uničenje sveta, kot ga poznamo, je seveda nujno, da v temeljih spremenimo naš odnos do narave in do matere Zemlje - iz izkoriščevalskega in uničevalnega v odnos spoštovanja in sodelovanja. K tej paradigmatiki spremembi vodijo tako kot strokovna in znanstvena spoznanja in delovanja, dobre prakse, tehnološke in družbene inovacije, kulturna dediščina, ... tudi duhovna iskanja, od velikih svetovnih religij (kjer najdemo veliko podpore trajnostnemu razvoju) do novih duhovnih gibanj, kot jih razvijamo tudi v Sloveniji.

**INTEGRALNA
ZELENA
SLOVENIJA®**

Želite večji ugled podjetja?
Bolj motivirane zaposlene, več dobička?
Vlagajte v družbeno odgovornost -
Orodje za trajnostni razvoj!

Člani, izkoristite 20 % popust!
Nečlani—ONLINE verzija je cenejša!

PRIDOBITE CERTIFIKAT
Vodja za družbeno odgovornost
in trajnostni razvoj podjetja

Poglejte, kdo v Sloveniji že ima Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja, pridružite se jim tudi vi!

Vložite vase, zase in nase!

Pridobite znanja, ki vam jih nihče ne more
vzeti. In to kar on-line!

PRIDOBITE CERTIFIKAT

Vodja za družbeno odgovornost
in trajnostni razvoj podjetja

Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja je v štirih letih pridobilo že 161 managerjev, strokovnjakov in mladih.

Vabimo vas, da se udeležite treh ONLINE seminarjev in delavnic z naslovom Vodenje družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetja ter opravite izpit in tako pridobite certifikat!

Termini v letu 2021 so še prosti, a se hitro polnijo!

Več: www.irdo.si

Pridružite se 3-dnevnu IZOBRAŽEVANJU, na katerem boste izvedeli naslednje:

- ABC o družbeni odgovornosti podjetja in trajnostnem razvoju.
- Družbena odgovornost se začne z osebnim blagostanjem.
- Ključna področja družbene odgovornosti podjetja.
- Strateško načrtovanje in poročanje o družbeni odgovornosti podjetja, dobre prakse.

Trije dnevi sklopov predavanj in izobraževanj, na koncu sledi izpit v elektronski obliki, s katerim boste pridobili certifikat!

Vljudno vabljeni podjetniki, strokovnjaki, mladi in vsi, ki bi vas zanimalo novo znanje za učinkovitejše delo v vaši organizaciji.

Udeležba mladih med 15. in 29. letom na izobraževanju je brezplačna.

Vas zanima več o samem izobraževanju? Poglejte [sem](#).

**CERTIFIKAT VODJA ZA
DRUŽBENO ODGOVORNOST IN
TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA**

REFERENCE

V katerih podjetjih in organizacijah imajo nekateri zaposleni že naš certifikat?

✓ A1 Slovenija, d. d.	✓ Inštitut za sistemske postavitve	✓ Pristop d.o.o.
✓ ABRASIV MUTA d.o.o.	✓ JZ Cene Štupar - Center za izobraževanje Ljubljana	✓ PROHIT d.o.o.
✓ Advantage Austria	✓ Kreativna komunikacija Simona Roškar s.p.	✓ Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije
✓ Atelje OMERZI	✓ Lidl Slovenija d.o.o., k.o.,	✓ Saubermacher - Komunala Murska Sobota d.o.o.
✓ ClickIT, Monika Rajšp, s.p.,	✓ Life Learning Academia d.o.o.	✓ Studio podobe, Patricija Šenekar s.p.
✓ Dežela zelišč, Margita Vehar s.p., Čebelarstvo in zeliščarstvo,	✓ Mariborska razvojna agencija	✓ Študenti FM Koper, Management trajnostnega razvoja
✓ Dimer d.o.o.	✓ Mariborski vodovod, javno podjetje, d.d.	✓ Študenti FOV Kranj UM, Organizacija in management informacijskih sistemov
✓ DOBA Fakulteta za uporabne poslovne in družbene študije Maribor	✓ Martina Rauter s.p., stiki z javnostjo, izobraževanje in svetovanje	✓ TAKTIKA AKTIV, Management dogodkov - družba za organizacijo dogodkov d.o.o.
✓ DOSOR dom starejših občanov d.o.o.	✓ MEGA M d.o.o.	✓ Tenovis d.o.o.
✓ Ekonomsko-poslovna fakulteta, Univerza v Mariboru	✓ Ministrstvo za zunanje zadeve, Sektor za človekove pravice	✓ Tjaša Lipič s.p.
✓ Etika d.o.o.	✓ Nil d.o.o.	✓ Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta
✓ Fakulteta za farmacijo UL	✓ Nevija d.o.o.	✓ URI Soča
✓ I4 d.o.o.	✓ Nova KBM d.d.	✓ Zavod Nefiks
✓ IAZM	✓ Policijska uprava Maribor	
✓ IBM Slovenija, d.o.o.	✓ Pošta Slovenije d. o. o.	
✓ IDentiks d.o.o.	✓ Preporod - Marjan Videnšek, s.p.	
✓ IEDC-Bled School of Management		
✓ IN, d.o.o.		
✓ Insights d.o.o.		

IRDO krepitev etike družbene odgovornosti

Mavrica družbene odgovornosti

Napisal: Borut Ambrožič

Na pobudo predsednika Zveze Slovenska unija pacientov (krajše; Zveza SUP) in prejemnika nagrade HORUS 2019, Boruta Ambrožiča, začnemo z mesečno predstavitvijo pomembnih mednarodnih mejnikov, ki se dotikajo družbene odgovornosti. Vsak mesec bomo predstavili pomembnejše mednarodne mejnike iz področij: človekove pravice, zdravje, okolje...

Skoraj vsak dan prinese nekaj novega, iz česar se lahko nekaj naučimo in prenesemo naprej v okolje, kjer živimo in delamo, in s tem postajamo družbeno odgovorni.

Predlagatelj teh mejnikov je veliko in jih lahko opredelimo kot mednarodne, nacionalne, regionalne, lokalne in interne. Vsi imajo za glavni cilj ozaveščanje o pomembnih vprašanjih, na katere se navezujejo.

V zvezi z družbeno odgovornostjo izpostavljamo: Združene narode, UNESCO, Svetovno zdravstveno organizacijo, Mednarodno organizacijo dela, Mednarodno organizacijo za standardizacijo.

UN – United Nations - Združeni narodi (ZN) so mednarodna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1945. Ustanovnih 51 držav se je zavezalo k ohranjanju mednarodnega miru in varnosti, razvoju prijateljskih odnosov med narodi ter spodbujanju družbenega napredka, boljšega življenjskega standarda in človekovih pravic. ZN imajo po ustanovni listini šest glavnih organov: Generalno skupščino, Sekretariat, Varnostni svet, Ekonomski in socialni svet, Skrbniški svet in Meddržavno sodišče. V okviru ZN je še 15 agencij ter številni programi in organi. Slovenija je članica ZN od leta 1992. Generalna skupščina ZN, ki ima 193 držav članic, razglša svetovne ali mednarodne dneve z namenom, da bi z njimi zaznamovala pomembne vidike človeškega življenja in zgodovine.

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural organisation je bila ustanovljena leta 1945. UNESCO se je odločil za obeleževanje tistih dni v letu, ki imajo širši družbeni pomen, pri čemer se osredotoča predvsem na ohranjanje in zaščito kulturne dediščine in spodbujanja odgovornosti do razvoja umetnosti. Sicer je aktiven še na veliko drugih področij, tudi varovanju človekovih pravic. Slovenija je članica UNESCO od leta 1992. V Sloveniji poslanstvo te organizacije izpolnjuje Slovenska nacionalna komisija, ki jo je ustanovila Vlada in katere Urad deluje znotraj Ministrstva za visoko šolstvo znanost in tehnologijo. (Prej je bila članica kot del Jugoslavije.)

WHO – World Health Organization – Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je bila ustanovljena leta 1948. Je specializirana agencija Združenih narodov. Ima vodilno vlogo pri globalnih vprašanjih s področja zdravja, določa smeri zdravstvenih raziskav, postavlja norme in standarde v zvezi z onesnaževanjem okolja, generičnim poimenovanjem zdravil itd., zagotavlja tehnično podporo državam ter spremlja in ocenjuje zdravstvene trende. Slovenija je članica SZO od leta 1993. Do danes je v SZO včlanjenih 194 držav. Vse države članice Združenih narodov lahko postanejo tudi članice SZO, s sprejetjem njene ustave. Druge države lahko postanejo članice, ko je njihova prošnja za članstvo odobrena z navadno večino glasov Svetovne zdravstvene skupščine. Ozemlja, ki niso odgovorna za vodenje njihovih mednarodnih odnosov, se lahko sprejmejo kot pridružene članice na prošnjo članice ali drugega organa, pristojnega za njihove mednarodne odnose. (V l. 2020 je dobila Nobelovo nagrado za mir.)

ILO – International Labour Organisation - Mednarodna organizacija dela (MOD) je bila ustanovljena leta 1919. Je najstarejša agencija ZN, katere glavna naloga je delovati na področju izboljšanja socialne pravičnosti in statusa delavcev po svetu.

Med njene pristojnosti sodi tudi izboljševanje delovnih razmer in življenjskih standardov s pomočjo mednarodnih akcij in krepitev ekonomske in socialne stabilnosti. Njena glavna dejavnost je normativna v obliki sprejemanja konvencij, deklaracij in priporočil ter spremljanje njihovega izvajanja v praksi. začetkov. Slovenija je članica MOD od leta 1991. Do danes je v MOD včlanjenih 187 držav.

ISO - International Organization for Standardization – Mednarodna organizacija za standardizacijo je neodvisna, nevladna mednarodna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1947. ISO ima tri kategorije članstva. Polnopravni člani vplivajo na razvoj in strategijo standardov ISO. Dopisni člani so nacionalni subjekti in na nacionalni ravni sprejemajo mednarodne standarde ISO. Člani naročniki spremljajo delo ISO, vendar pri njem ne morejo sodelovati. Članice so najpomembnejše organiza-

cije za standardizacijo v posamezni državi, le ena članica na državo. Do danes je v ISO včlanjenih 165 nacionalnih organov za standardizacijo. V zvezi z DO je najbolj pomemben ISO 26000 - standard družbene odgovornosti, ki daje smernice družbeno odgovornega ravnanja vsem oblikam organizacij.

Viri:

United nation: <https://www.un.org/en/about-un/>

UNESCO: <https://en.unesco.org/>

World Health Organization: <https://www.who.int/>

International Labour Organisation: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>

International Organization for Standardization: <https://www.iso.org/about-us.html>

[Sar Castillo/www.freeimages.com](https://www.freeimages.com)

Oddajte prispevke. 15. februar se bliža!

IRDO

mednarodna
konferenca

Invitation: Call for author contributions
16th IRDO International Science and Business Conference
SOCIALLY RESPONSIBLE SOCIETY 2021:
Challenges, opportunities and digitalisation
for sustainable future
10-11 June 2021
Maribor, Slovenia, European Union
ONLINE

Inštitut IRDO vas vabi na 16. IRDO mednarodno znanstveno-poslovno konferenco z naslovom

DRUŽBENO ODGOVORNA DRUŽBA 2021: Izzivi, priložnosti in digitalizacija za trajnostno

ki bo potekala **10. in 11. junija 2021** v Mariboru virtualno.

Glavni namen konference je raziskati vpliv digitalizacije na oblikovanje povezav in interakcij med ljudmi, organizacijami in družbo, ki omogočajo razvoj skupne trajnostne prihodnosti. Družbena odgovornost vsakega deležnika je predpogoj za trajnostno sobivanje, brez širše okoljske in družbene odgovornosti ni preživetja človeštva niti orodja za doseg trajnostnega razvoja/prihodnosti.

Vabljeni, da na njej sodelujete z vašim avtorskim prispevkom in/ali kot poslušalci.

Poudarek je tokrat na vključevanju digitalizacije, saj z njo pomembno spreminjamo družbo in naravo. Tako naša aktivna participacija postaja gonilo prenove na svetovni ravni.

Za razvoj digitalizacije je EU sprejela kar nekaj usmeritev, nekatere med njimi najdete tukaj:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/64/digital-agenda-for-europe>
<https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/>

[digital-living](https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en)

https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en

Sodelovanje na konferenci bo potekalo v duhu **Agende ZN 2030: Spremenimo svet; ta vključuje 17 ciljev trajnostnega razvoja**, ki naj vodijo v trajnostno prihodnost. Te cilje ima v svoji **Strategiji razvoja do leta 2030** zapisane tudi Republika Slovenija, vendar jih je možno doseči predvsem z osebno in organizacijsko družbeno odgovornostjo.

S konferenco v letu 2021 želi Inštitut za razvoj družbene odgovornosti z vidika digitalizacije raziskati, kaj mladi, raziskovalci, učitelji in menedžerji ter vsi drugi zmoremo skupaj in kaj bi morali storiti, da vključimo osebno, poslovno in družbeno odgovornost v družbeno in naravno okolje, kjer delujemo.

Z namenom **prispevati k trajnostni prihodnosti kot poti iz sedanje krize**, zlasti z vidika izzivov in priložnosti, ki jih odpira digitalizacija, bodo udeleženci na konferenci:

- Razpravljali o metodah za razvoj konceptov osebne odgovornosti, da bi se uskladili s sedanjimi novostmi na področju digitalizacije.
- Iskali rešitve, kako reagirati na digitalizacijo s potrebnim celostnim razvojem v družbenem, ekološkem in poslovnem okolju, s posebnim poudarkom na reflektivnem vedenju, soodvisnosti in ustvarjalnem sodelovanju, da bi do-

segli čim več celovitosti ravnanja.

- Prikazali primere vpliva digitalizacije na družbeno (ne)odgovorno obnašanje v podjetjih, vladnih in nevladnih organizacijah ali pri aktivnem državljanstvu, in ocenili, kako ponovno razmisliti o standardnih procesih z več vidikov in kako vanje vključiti družbeno odgovorno ravnanje.
- Raziskali možnosti kako vplivati na trajnostni razvoj in vključevati digitalizacijo v polno osebno, poslovno, naravno in družbeno udejanjanje.

Z izmenjavo izkušenj, teoretičnih in praktičnih, zlasti z vidika digitalizacije, bodo udeleženci pomagali najti pravo pot do družbeno odgovornega ravnanja. Kajti družbena odgovornost in trajnostna prihodnost sta vira velikih koristi, kot se je pokazalo ob vseh krizah doslej, vključno s Covid-19 krizo.

Vabljeni na konferenco kot avtorji in/ali poslušalci, da delite svoje izkušnje, poglede in predloge z drugimi udeleženci, vključno z raziskovalci, vrhunskimi svetovalci, drugimi strokovnjaki in izkušenimi praktiki, ki se bodo udeležili te konference. Mladi avtorji, dijaki in študentje, ki sodelujejo v izobraževalnih procesih, so zelo dobrodošli.

Vljudno vabljeni, da pripravite avtorske prispevke in poročajte o vašem delu v sklopu različnih tem naše konference! Doslej je v 15-tih letih sodelovalo preko tisoč avtorjev z vsega sveta. Število govornikov je omejeno.

Dodatne informacije:

IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor.

Web: www.irdo.si

E-pošta: info@irdo.si

Telefon: 031 344 883

Datumi:

- 1. september 2020 - objava razpisa za zbiranje avtorskih prispevkov
- 15. februar 2021—predložitev povzetkov
- 28. februar 2021—informacija o sprejemu
- 30. april 2021 - celoten avtorski prispevek
- 10. maj 2021 - napoved programa konference
- 10.—11. junij 2021 - izvedba konference

Lokacija konference

Univerza v Mariboru

Rektorat

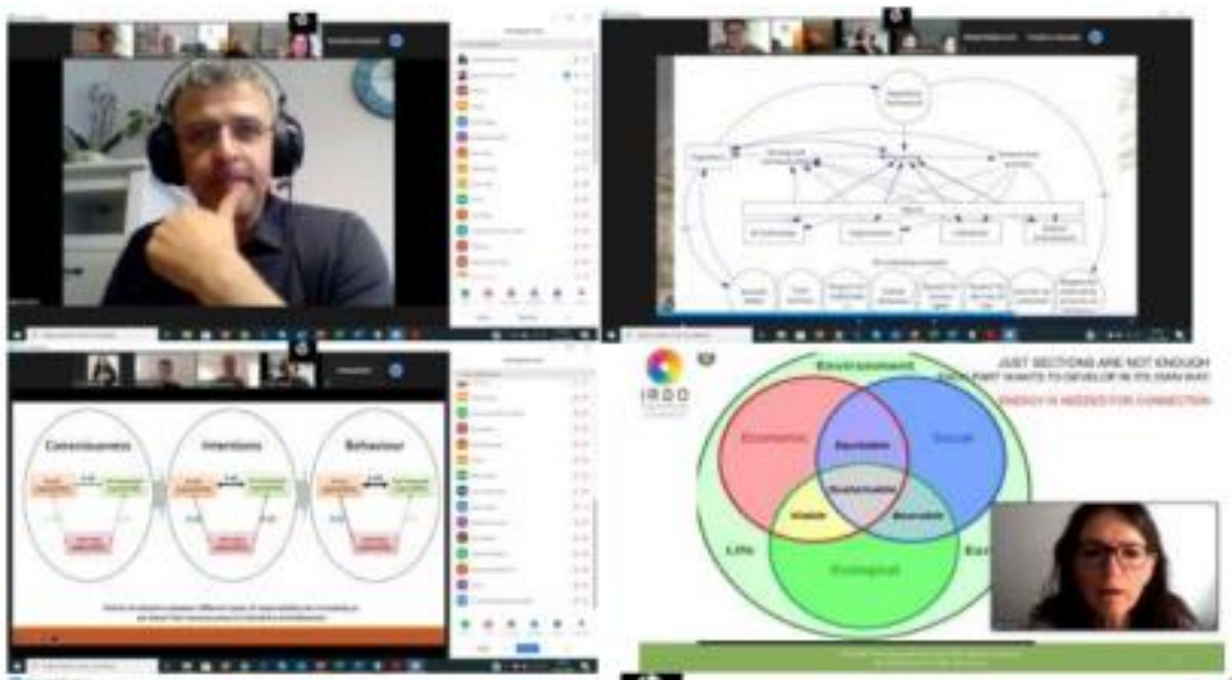
Slomškov trg 15

SI-2000 Maribor, Slovenija, EU

ONLINE

Uradni jezik:

angleščina

Call for papers!

Izzivi, priložnosti in digitalizacija za trajnostno prihodnost

»Poglavitna tema konference za naslednje leto je digitalizacija. Organizatorji vabimo avtorje prispevkov, da le-te osvetlijo iz več vidikov obravnave, potrebnih za ustvarjanje sinergije med temi. Ti vidiki so: posameznik, organizacije, okolje, družba (lokalna in mednarodna), gospodarstvo. K sodelovanju vabimo kot avtorje prispevkov tako znanstvenike, strokovnjake, poslovneže, kot tudi mlade ter druge posameznike,« o konferenci v nagovoru vabila avtorjem med drugim pove zaslužni profesor ddr. Matjaž Mulej, predsednik programskega odbora konference. Dodaja še: »Razpisali smo naslednje predlagane teme za konferenco v letu 2021: sistemski vidiki digitalizacije, mednarodne usmeritve na področju prihodnosti z digitalizacijo, cyber-security, digitalizacija v različnih dejavnostih, človeški vidiki digitalizacije in druge teme (lahko so povezane z digitalizacijo). V okviru spremljevalnega programa konference bodo potekale še okrogle mize in srečanje Slovenskega društva za sistemsko raziskovanje, zato vabimo vse, da se nam pridružijo pri iskanju rešitev za trajnostno prihodnost.«

K oddaji avtorskih prispevkov organizatorji do 15. februarja 2021 vabijo znanstvenike, menedžerje, strokovnjake iz različnih področij, vodje oddelkov, učitelje na univerzah in v drugih izobraževalnih organizacijah, raziskovalce, vodje iz podjetij, vladnih in nevladnih organizacij, študente, mladinske delavce, mladinske organizacije, oblikovalce javnega mnenja in druge.

Doslej se je konference vsako leto udeležilo od 50 do 150 udeležencev, predstavlja pa pomemben prispevek različnih avtorjev k znanosti in stroki. Zborniki dosedanjih 15-tih konferenc so javnosti brezplačno dostopni na spletni strani inštituta IRDO, vire za svoje delo pa iz njih črpajo tako študenti, kot učitelji in drugi raziskovalci, strokovnjaki ter menedžerji. Zborniki dosedanjih konferenc so brezplačno dosegljivi na tem spletnem mestu: <http://www.irdo.si/irdo-konferenca/>.

Izr. prof. dr. Igor Perko, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, generalni direktor WOSC, podpredsednik Programskega odbora IRDO konference,

zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, predsednik IRDO Strokovnega in Raziskovalnega sveta ter predsednik Programskega odbora IRDO konference,

red. prof. ddr. Ana Vovk Korže, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta Maribor, vodja mednarodnega centra za Ekoremediacije, podpredsednica Programskega odbora IRDO konference,

zasl. prof. dr. Peter Glavič, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, podpredsednik Programskega odbora IRDO konference.

mag. Anita Hrast, direktorica inštituta IRDO in predsednica Organizacijskega odbora konference

"There are two primary choices in
life: To accept conditions as they
exist, or accept the responsibility
for changing them."

- Dr. Denis Waitley

O trajnostni proizvodnji izdelka, ki osvaja Ameriko

Gašper Premože, industrijski oblikovalec izdelkov in blagovnih znamk iz Kočevja, ki že vrsto let deluje svobodnjaško, je leta 2014 začel idejo osnovanja Zen Egga – lesenega jajca, namenjenega sproščanju in ustvarjanju časa zase. Ob prvi izdaji produktov na platformi Kickstarter, kjer lahko inovativen projekt podpre kdorkoli, je ideja zbrala več kot 100.000 USD, podprlo jo je skoraj 3000-ih podpornikov, in osvojila ameriški trg. Izdelek se je skozi vsa ta leta razvijal in iskal pot do svojih uporabnikov. V letošnjem letu sta Gašper in Rok Miklič z ekipo naredila novo Zen Egg kampanjo na Kickstarterju, ki je potekala v preteklih mesecih in navduševala posameznike širom sveta. Pandemija Covid-19 jih je poklicala, da ljudem v težavnih časih pomagajo poglobiti povezanost s samim seboj ter s tem osebno srečo in zadovoljstvo.

Pripravil in napisal **Gašper Cvetič**

Za začetek me seveda zanima, kako je ideja izdelka nastala? Mislim, da zelo podpira koncept, kako se osebna odgovornost nadgrajuje v družbeno. Je temu tako?

Gašper: »Zen Egg je nastal ob načrtovanju Kickstarter kampanje za masažni aparat, ki je bil oblikovan v obliki jajca, ampak ga je Kickstarter zavrnil zaradi svojih specifičnih omejitev.

Nato sem iskal rešitve nečesa drugega, kar bi lahko predstavil na Kickstarterju. Tako smo prišli do manjšega lesenega jajca za masažo točk na telesu, v njem pa bi bili dodani magneti, a smo kasneje ugotovili, da za izdelek, ki se je razvil, niso potrebni in smo jih nadomestili z železno utežjo.

Nastal je masažni objekt v obliki lesenega jajca, ki bi ga lahko zaradi estetike umestil kamorkoli v osebni ali poslovnem prostoru. Povsod izraža nekaj lepega in je venomer na dosegu dlani. Utež jajcu omogoča zibanje in umiritev v pokončni poziciji. To na zanimiv način uprizarja umiritev človeka, ko v nekem trenutku vse odmisli in si zase vzame čas. Po premisleku je nastala znamka Zen Egg. Pripravili smo besedila, video in fotografije ter zelo ekspresno idejo predstavili na Kickstarterju, kjer je bil projekt zelo uspešen in dobro sprejet.«

Kako pa se je fizično snovanje projekta začelo? Kako pomemben je za produkcijo les in katere vrste lesa uporabljate najpogosteje?

Gašper: Za les smo se odločili že v samem štartu. Je naraven, topel in privlačen material. Prototipi so bili

narejeni pri več mojstrih, sproti smo naročali in preizkušali različne vrste lesa. Ugotavljali smo, kaj se lahko naredi. Izdelek je v resnici veliko bolj kompleksen in skozi izdelavo se zgodi 12 različnih procesov, med katerimi so žaganje, struženje, brušenje, izdelava uteži, oljenje, poliranje, pregled, pakiranje, dostavljanje.

Ob začetkih produkcije smo imeli številne zaplete in neprijetne izkušnje. Vsaka vrsta lesa se drugače struži in suši, kar nekaj Zen Eggov je v postopku popokalo.

Rok: »Največ se uporablja les oreha, ki ima prestižen videz temne barve, je zelo cenjen, a cenovno še vedno dovolj dosegljiv. V srednje prestižen nivo uvrščam javor in bukev, oba sta zelo svetla, sledita češnja ter hrast, na voljo ponujamo tudi nekaj eksotičnih vrst lesa. To so mahagonij, zabrano in wenge – dragi lesovi, ki so nevsakdanji.«

Kot ga razumem sam, je Zen Egg zastavljen sporočilno do uporabnika, do okolja.

Gašper: »Res je. Kupec Zen Egga točno ve, zakaj ga kupi. Spoštuje idejo, ki jo predstavljamo, tudi sam se najverjetneje ukvarja z različnimi vrstami osebnostnega razvoja. 85 % naših kupcev bere knjige, so izobraženi ljudje. Kupijo izdelek, ker cenijo idejo in sporočilnost, ki stoji za tem. V anketi uporabnikov, izvedeni skoraj pet let po nakupu, je polovica uporabnikov odgovorila, da ima Zen Egg na svoji mizi še danes, vsi anketiranci pa so točno vedeli, kaj Zen Egg je.

Rok: »Mislim, da večina ljudi, ki Zen Egg kupi, idejo in izdelek spoštuje. Ustvarijo nek poseben odnos do tega predmeta. To ni križ, verižica za molitev, ni pa na koncu koncev nek običajen predmet. Ima zelo jasen namen, podobno kot kitajske kroglice. Uporabnik sam, ko prime izdelek, doživi nek občutek, podporo. Karkoli mi sami govorimo o izdelku, je na koncu koncev brezpredmetno, saj se končni uporabnik na koncu sam odloči, kaj mu pomeni in kako ga bo uporabljal.

Kako pa se ti zdi, če primerjaš slovenski in ameriški trg ob tvoji podjetniški izkušnji? Kak odnos do trajnostnega razvoja se ti zdi, da se razvija na obeh?

Rok: »O trajnostnem razvoju nimam vpogleda, da bi lahko povedal. Kupci Zen Egga so osveščeni o pomenu trajnosti in včasih tudi poizvedujejo o trajnosti v proizvodnji Zen Egga, npr. kje les dobavljamo, kdo izdelke izdeluje ... Trajnost in čuječnost sta po mojem mnenju precej povezani. Tisti, ki se ukvarja s čuječnostjo, razvija odgovornost do sebe, kar se preslika tudi navzven v obliki odgovornega ravnanja, s

tem pa podpira trajnostne prakse.«

Gašper: »Ko sem se sam začel pred leti umirjati, sem lahko začel premišljeno nakupovati in delati. Če se jaz ukvarjam s pojmom čuječnosti in želim ljudi podpreti pri ustvarjanju boljšega odnosa s samimi seboj, to lahko naredim z izdelkom, ki upošteva načela trajnosti. Zato smo že zaradi narave in sporočila projekta razmišljali, kako bo izdelek naravnano trajnostno. Če zaključim, izdelek je trajnosten, človekoljuben in planetoljuben ter promovira ljubezen do okolja, družbe in posameznika.

Pogled za naprej in prihajajoče projekte? Kako boste trajnost izdelkov in ideje razvijali v prihodnosti?

Gašper: »V prihodnosti načrtujemo še druge izdelke, ki bodo zagotavljali vrhunsko kvaliteto, ne omejujemo se zgolj v razvijanje z lesom. V kolikor se izkaže, da bi izdelku ustrezala plastika, bi izbral kvalitetno plastiko in jo obdelal tako, da bi izdelek zdržal življenjsko obdobje uporabe. Vedno izdelek načrtujemo tako, da je vzdržljiv; takšen, da se ne kvari hitro in je njegovo servisiranje enostavno. Naslednji izdelek, ki ga imam v mislih, je nalivno pero, ki bo vrhunske kvalitete in ga bo uporabnik lahko uporabljal celo življenje.«

Rok: »Naši izdelki pa so na voljo tako osebni uporabi ali lahko predstavljajo krasna poslovna darila, predvsem v trenutnih časih. V kolikor je ta ideja bralcem zanimiva, nas lahko najdejo www.zenegg.si ali v Mladinski knjigi Konzorcij.«

Gašper Premožein Rok Miklič sta z ekipo naredila novo Zen Egg kampanjo na Kickstarterju

Spoštujemo jih, da pomagamo drug drugemu

Z Johanom Otheliusom, direktorjem aplikacije SQUID, sva se za IRDO Mozaik pogovarjala že pred letom dni, ko niti sumili nismo, kako zelo se bo svet spremenil. Novičarska aplikacija SQUID je v preteklem letu dosegla velik razvoj; o trenutni situaciji na Švedskem, njegove besede so v mojih mislih ostale še dolgo po najinem pogovoru, Johan pove:

»Določene skupine ljudi so utrujene trenutne situacije, a resnično večinoma vsi spoštujemo priporočila, ki so na koncu koncev še vedno zgolj to – priporočila – in ne pravila, zakoni. Spoštujemo jih, da pomagamo drug drugemu. Kadar ljudje določeno strategijo podpirajo in za njo stojijo, je to popolnoma drugačna zgodba v trenutnih izrednih časih. Razmišljamo trajnostno in nimamo protestov. Smo odgovorni.«

Pripravil in napisal **Gašper Cvetič**

Več kot leto dni je minilo, odkar sva se prvič pogovarjala, in mirno lahko rečem, da se je v tem času veliko zgodilo tako po svetu kot tudi verjetno v delovanju vaše aplikacije SQUID. Je tako? Kako stvari stojijo in potekajo pri vas?

»Za SQUID-om je zelo intenzivno leto, v katerem smo vzpostavili naše storitve na mnogih trgih. Na začetku leta 2019 smo bili aktivni v petnajstih državah, danes nas lahko uporabniki najdejo v 52-ih različicah v več kot trideset različnih jezikih širom Evrope in Latinske Amerike. To je eden izmed naših največjih napredkov in razvojev za naše podjetje. Prav tako smo vstopili v zelo pomembno sodelovanje in tako začujemo poslanstvo doseganja vse večjega števila uporabnikov. Med poletjem smo vzpostavili dobavljanje novic v prednaloženih dodatkih na Huawei in Honor mobilnih telefonih, kjer zagotavljamo SQUID-ov novičarski vložek v storitvah Huawei Browser, Huawei Assistant in Petal Search. Trenutno se ukvarjamo z vstavljanjem oglaševalskih dodatkov, kjer sledimo strogu etičnemu kodeksu. Stremimo k čim manjšemu številu oglasov, ki so uporabniku prijazni in podprti z vsebinsko kvaliteto. Seveda, leto 2020 je bilo zelo novičarsko natrpano. Mislim, da ga je nesporno zaznamoval koronavirus in politične situacije, kot so bile nedavne ameriške predsedniške volitve, protesti na Poljskem, Brexit ... Zelo intenzivno leto za novice.«

Ob prisotnosti na različnih trgih je razumljivo, da večina vašega dela poteka digitalno na različnih kotičkih sveta. Se vam zdi, da ste ob prehodu na delo od doma zaradi tega imeli prednost?

»Ne bi rekel, da smo od tega profitirali, saj bi si vsi najverjetneje želeli, da temu ne bi bilo tako. Ker smo navajeni delati digitalno in ker so naši zaposleni razpršeni po celotni Evropi in Latinski Ameriki, smo primorani uporabljati različna digitalna orodja. Že od začetka smo navajeni, da so naši državni posredniki in naše ekipe 'razmetane' po svetu. Trudimo se, da bi vsi kolegi in zaposleni imeli občutek, kot da imajo prijatelje povsod po svetu. Vsakodnevno smo v neprekinjeni komunikaciji prek Slacka in Zooma.«

Z eksponentno rastočim razvojem podjetja se je najverjetneje povečal tudi vpliv, ki ga imate na vaše bralce. V prvem valu pandemije Covid-19 ste v Latinski Ameriki tudi sodelovali z Združenimi narodi. Občutite vpliv, ki ga imate?

»Če sodimo po ocenah, odzivih, komentarjih na socialnih kanalih, je temu zagotovo tako. Delamo zgolj s kvalitetnimi viri novic v vsaki izmed držav. Založniki, ki jim bralci zaupajo, preverjeni viri novinarskega poročanja, resnica, objektivnost ... so zgolj nekatere izmed smernic našega poročevalnega delovanja. V aplikaciji SQUID lahko uporabniki dobijo resnično nevtralen pregled, kaj se v

danem trenutku dogaja v njihovi okolici in po svetu. Predvsem v tem času je vzpon »fake news« poročanja še večji kot v preteklih letih, laž veliko bolj vpliva na bralce kot resnica. To ni dobro, ni odgovorno. Ponujamo storitev, ki je popolnoma brezplačna za uporabnike in je popolnoma neodvisna od nepreverjenega poročanja in teorij zarot.«

Zdi se mi zanimivo, da ste ob začetnem širjenju takoj posegli po manjših državah, manjših trgih, kot je Slovenija, ki je ena izmed najmanjših vključenih državah v aplikaciji. Se vam zdi, da lahko naredite primerjavo med manjšimi in večjimi trgi?

»Mislim, da je popolnoma vsaka država pomembna. Zelo hitro smo aplikacijo izdali tudi v baltskih državah, ki so po populaciji zelo primerljive s Slovenijo. Edina razlika, ki jo lahko izpostavim med manjšimi in večjimi trgi, je število ponudnikov novic in oglaševalcev, prisotnih na določenem trgu. Želimo si biti prisotni in aktivni v vsaki državi. Smo novičarska storitev, ki je res prisotna na najbolj lokalnih trgih, skupnostih, kar nas zelo razlikuje od preostalih konkurentov. Lokalna vsebina, vključnost, ponudniki, oglaševalci. Seveda so razlike med velikostmi in raznolikostmi uporabnikov. Če povzamem, vsaka država je pomembna in na vsakemu trgu želimo delati dobro.«

Omenili ste že kakovosti vaših novic. Kako pa poteka uredniški postopek?

»V vsaki državi imamo zaposlene, ki delujejo na kvaliteti uredništev in delajo v sodelovanju z našo glavno pisarno v Stockholmu. Naša odgovorna urednica dela v stiku z vsakim posameznikom na regionalni, lokalni ravni. Prav tako resnično veliko delamo na prisotnosti novic na spektru raznolikih kategorij, ki jih v aplikaciji pokrivamo, kot so npr. Posli, Znanost, Tehnologija ... Omogočamo branje tudi lažjih tematik. Menimo, da je predvsem za nove uporabnike pomembna prosta izbira branja. Ni nujno potrebno, da vse novice zadevajo politično ali svetovno situacijo. Veliko naših bralcev najprej začne z eno kategorijo v aplikaciji in kasneje dodaja različne druge, večinoma pa bralci spremljajo več kot pet kategorij.«

V Sloveniji je trenutno Švedska zelo popularna zaradi švedskega modela spopadanja s pandemijo, imamo tudi protivladnega aktivista, ki je odšel živeti na Švedsko in od tam zagovarja prednosti vašega sistema.

Johan Othelius, direktor aplikacije SQUID

Kako se je vaše življenje spremenilo s pandemijo? Kako bi povzeli trenutno situacijo?

»Zanimivo je slišati, da smo Švedi zanimivi še komu po svetu. Da, pri nas smo zaprli pisarne v številnih podjetjih in od doma delamo že od začetka pomladi. Skušamo vsakotedensko organizirati sestanke na prostem, večinoma je to v kakšnem parku, sedimo zelo daleč drug od drugega. Čisto vsako jutro od začetka epidemije, niti enkrat nismo tega rituala izpustili, se se z najožjo ekipo dobimo prek videoklica in si dajemo občutek skupnosti, ki jo vzdržujemo s preostalimi zaposlenimi vsak ponedeljek na skupnem klicu zaposlenih.

Veliko število ljudi pri nas na Švedskem zelo spoštuje priporočila vlade. Skoraj vsi delamo od doma in se izogibamo uporabi javnega prometa, kar seveda ni mogoče za delavce, ki delajo na prvi 'fronti'. Spletna prodaja, dostava hrane itd. so se zelo razvile v tem času kot verjetno povsod po svetu. Švedska je dom Spotifya, IKEA-e, Minecrafta, Skypa in seveda SQUID-a – veliko teh podjetij je navajeno digitalnega načina poslovanja. Zelo pomembno je, da v svojem podjetju vzdržujemo neprestano komunikacijo ne glede na to, ali ta poteka prek spleta ali v živo. Nismo potrebovali popolnega zaprtja države, saj ljudje resnično sledi-

jo in spoštujejo priporočilom vodilnih ter so zelo odgovorni, kljub temu pa ostajamo družabni, povezani. Zavedamo se, da ne želimo tvegati okužbe z virusom, spoštujemo medsebojne razdalje... Določene skupine ljudi so utrujene trenutne situacije, a resnično večinoma vsi spoštujemo priporočila, ki so na koncu koncev še vedno zgolj to – priporočila – in ne pravila, zakoni. Spoštujemo jih, da pomagamo drug drugemu. Kadar ljudje določeno strategijo podpirajo in za njo stojijo, je to popolnoma drugačna zgodba v trenutnih izrednih časih. Razmišljamo trajnostno in nimamo protestov. Smo odgovorni.

Aplikacijo SQUID lahko [prenesete tukaj](#).

Dobrodelnost od ljudi do ljudi

Leta 2020 je bila v Sloveniji prvič organizirana dobrodelna akcija Uresniči željo, ki je pobuda dobrodelnosti od ljudi do ljudi. Pobuda s pomočjo spletnega seznama izpolnjuje želje ljudi v stiski in z njim širši javnosti ter organizacijam omogoča, da neposredno osrečijo ljudi v stiski z decembrskim obdarovanjem. Zaradi uresničitve neslišanih in zatrtih želja pa obdarovancem pomeni veliko več kot le izpolnitev želje.

Pripravila in napisala dr. **Vesna Kuralt**, predsednica Društva Uresniči željo

Pobuda Uresniči željo je partnerski projekt izziva Wichtel Challenge, ki se je iz Avstrije razširil v Švico, kjer poteka letos drugič, in v letošnjem letu tudi v Slovenijo. Pri nas je spletni seznam želja nastal v sodelovanju s socialnovarstvenimi programi, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V prazničnem času tipično poteka več akcij za decembrsko obdarovanje otrok, kot so "Božiček za en dan", "Trije zimski botri" in druge. Kljub temu organizacije, ki izvajajo socialnovarstvene programe, vsako leto iščejo donatorska sredstva za obdarovanje ali pa odrasle uporabnike obdarijo s pomočjo svojih že tako omejenih finančnih sredstev.

Prav zato se je društvo Uresniči željo odločilo v

prvem letu obdarovati uporabnike in uporabnice socialnovarstvenih programov, ki so hkrati tudi materialno ogroženi. Njim namreč pogosto zmanjka denarja za najosnovnejše stvari, oziroma si kaj več kot to ne morejo privoščiti. Namen dobrodelne akcije je torej osrečiti pripadnice in pripadnike najbolj izključenih skupin prebivalstva, kot so uporabnice varnih hiš, družine v materinskih domo-

vih, brezdomke in brezdomci, starostniki, osebe s težavami v duševnem zdravju ter žrtve nasilja. Ker gre za raznolike skupine prebivalcev in zelo različne želje, ki so skladne z življenjskimi okoliščinami obdarovancev, je na spletnem seznamu želja poskrbljeno za transparentnost tako, da je vsaka konkretna želja povezana z eno od partnerskih organizacij. Vsak socialnovarstveni program pa ima za izpolnjevanje želja določeno odgovorno osebo, s katero lahko tudi neposredno stopijo v stik uresničevalci želja ali donatorji.

Čeprav je identiteta posameznih obdarovancev skrita pa njihovo stisko, neuslišano željo ali potrebo lahko razumemo preko zgodb o želji, ki so jih podali uporabniki socialnovarstvenih programov. Ravno te so jedro dobrodelne akcije, saj želeli si, pomeni upati. Ljudje v res težkih življenjskih situacijah pa včasih izgubijo upanje. Upanje, da je življenje lahko boljše, bolj prijazno. Uresničena dolgoletna želja tako lahko povrne vero v možnost, da se njihove želje lahko izpolnijo. To pa jim lahko da moč za uresničevanje lastnih želja in doseganje sprememb v svojem življenju. To je le še en opomnik, da ima že na videz majhno dejanje lahko velik vpliv. Zagotovo pa več malih dejanj spreminja svet.

Še več, dobrodelnost nima pozitivnega učinka le na obdarovance, ampak tudi na obdarovalce. Altruistično vedenje namreč pomaga posamezniku izboljšati splošno počutje in dvigniti nivo pozitivnih občutkov ter znižati stres, ugotavljajo neštete raziskave. Dobra dela torej osrečujejo. In do konca decembra imate krasno priložnost, da sebe in dru-

ge osrečite s pomočjo uresničevanja želja. Poleg osrečevanja pripadnikov najbolj ranljivih skupin v Sloveniji lahko s podporo dobrodelne akcije v vaši organizaciji okrepite družbeno odgovornost med sodelavci in spodbudite solidarnost v svojem lokalnem okolju. Zakaj ne bi letos namesto božične zabave ali skritega Božička med zaposlenimi izpolnjevali želje ljudi v stiski? Učinki takšne pobude imajo lahko velik učinek ne le za obdarovance, ampak tudi za timski duh. Že sama delitev občutkov ob uresničevanju želja med sodelavci je lahko zelo povezovalna. Delovati v organizaciji, ki je družbeno odgovorna in pomenljivo prispeva k družbi pa krepi občutek pripadnosti. Prav zato vas društvo Uresniči željo vabi, da se pridružite uresničevanju želja ljudi v stiski. Cilj je namreč uresničiti vse zbrane želje.

Projekt vodi skupina angažiranih članov družbe, ki verjame, da imamo vsi moč, da spodbujamo solidarnost, da prispevamo k družbi in drug drugemu polepšamo življenje tako, se aktiviramo in osrečimo nekoga v teh prazničnih časih. Tako z vsako uresničeno željo spreminjajo svet na bolje, saj si preveč ljudi za praznike ne privoščijo ničesar ali pa njihove želje ostajajo neuresničene že vrsto let. K srčni pobudi vabijo vse in med svoje ambasadore štejejo vse uresničevalce želja, ki so izpolnili vsaj dve želji in neutrudno navdušujejo svoje sodelavce, sorodnike, prijatelje in (ne)znance za izpolnitev želja ljudi v stiski. Tudi ti lahko nekoga osrečijo! Vsaka želja šteje.

Kontakt:
Društvo Uresniči željo
Vesna Kuralt
vesna.kuralt@uresnicizeljo.si
031 456 789

Preventiva pred kurativo

Zveza Slovenska unija pacientov—nosilec projekta »PREVENTIVA PRED KURATIVO« 2020. Z mesecem novembrom 2020 se je zaključila celomesečna akcija osveščanja, ki je bila namenjena zdravju moških.

Pripravil in napisal **Borut Ambrožič**, predsednik Zveze SUP

Številne zdravstvene ustanove in nevladne organizacije, po celem svetu, so ta mesec izvedle različne akcije, ki se osredotočajo zlasti na pomen preventive v zvezi z rakom prostate, mod, razvojem duševnih bolezni in preprečevanju samomora.

Na pobudo predsednika Zveze Slovenska unija pacientov in podpredsednika Društva za boj proti raku Štajerske Maribor, Boruta Ambrožiča so se akciji osveščanja v mesecu novembru pridružili znani Mariborčani iz gospodarstva, kulture, glasbe, znanosti, NVO in zdravstva, ki so si za ta namen pustili rasti brke in/ali brado.

Akcijo pod sloganom »**PREVENTIVA PRED KURATIVO**«, katere nosilec je Zveza Slovenska unija pacientov v sodelovanju z INPEA Slovenija in Info INPEA točko pri Alma Mater Europaea – ECM, Društvom za boj proti raku Štajerske Maribor, in UKC Maribor so podprli: **mag. Matija Varl** (vodja JSKD - Območne izpostave Maribor), **Jaki Jurgec** (operni pevec v SNG Maribor), **Branko Potočnik** (direktor podjetja INSA nepremičnine), **6pack Čukur** (polagalec rim, in profesor keramičarstva na Srednji gradbeni šoli v Mariboru), **zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej** (častni občan MO Maribor), **Andrej Feguš**, **prof. viole** (Feguš kvartet, Konservatorij za glasbo), **prim. Danilo Maurič**, **dr. med. spec. gin. in por.** (strokovni direktor ZD Adolfa Drolca Maribor) in **Borut Ambrožič** (predsednik Zveze Slovenska unija pacientov in INPEA Slovenija).

Na globalni ravni že od leta 2003 poteka globalno gibanje MOVEMBER, katerega primarni cilj je osveščanje javnosti o zdravju in boleznih, ki prizadenejo moške. Po celem svetu, tudi v Sloveniji, združuje gibanje, ki se je začelo v Avstraliji, več kot

5 milijonov podpornikov.

Zdravniki letno diagnosticirajo okoli 1613 primerov raka prostate. Za posledicami te bolezni umre letno okoli 403 moških pacientov. Rak prostate tako še naprej ostaja najpogostejši rak moških, predvsem v starostni skupini 65 plus (Register raka Republike Slovenije). Spodbudno pa je, da se umrljivost zaradi raka manjša, predvsem od sredine devetdesetih let, kar kaže na večjo uspešnost zdravljenja. Rak pa lahko ima za posledice tudi nepovratne spremembe. Onkološke bolezni so še vedno na tretjem mestu po razlogih za nastop invalidnosti. Do invalidnine oziroma nadomestila za telesno okvaro so upravičene le tiste osebe, pri katerih je telesna okvara nastala kot posledica poklicne bolezni ali nesreče pri delu.

Redni preventivni pregledi, zlasti pri tistih moških pacientih, ki imajo to bolezen že zabeleženo v družini, pomembno pripomorejo k pravočasnemu ukrepanju oziroma zdravljenju. Zdravstvena stroka priporoča, da se samopregledovanje mod izva-ja enako, kot pri dekletih samopregledovanje dojk. Rak mod se najpogosteje pojavlja pri mladih moških v starostnem obdobju med 18 in 35 letom.

Zvezdana Mavrič Vražič, vodja referenčnih ambulant v ZD Adolfa Drolca v Mariboru in predsednica Društva za boj proti raku Štajerske Maribor: *»Po 50. letu imajo moški pacienti možnost kontrole hormona PSA v referenčni ambulanti ob preventivnem pregledu. Zdravstveni delavci zagovarjamo preventivno skrb za lastno zdravje.«*

Zdravstveni strokovnjaki so že leta 1986 na osnovi dotedanjih spoznanj in raziskav o tem, kateri dejavniki iz življenjskega in delovnega okolja so po-

da se zmanjša breme te bolezni, izdelali prvo različico Evropskega kodeksa proti raku. Za mnoge predstavlja enega temeljnih dokumentov s priporočili, ki ne varujejo le pred rakom, pač pa tudi pred drugimi kroničnimi boleznimi, ki so zaradi daljšanja življenjske dobe človeka vedno bolj pogoste.

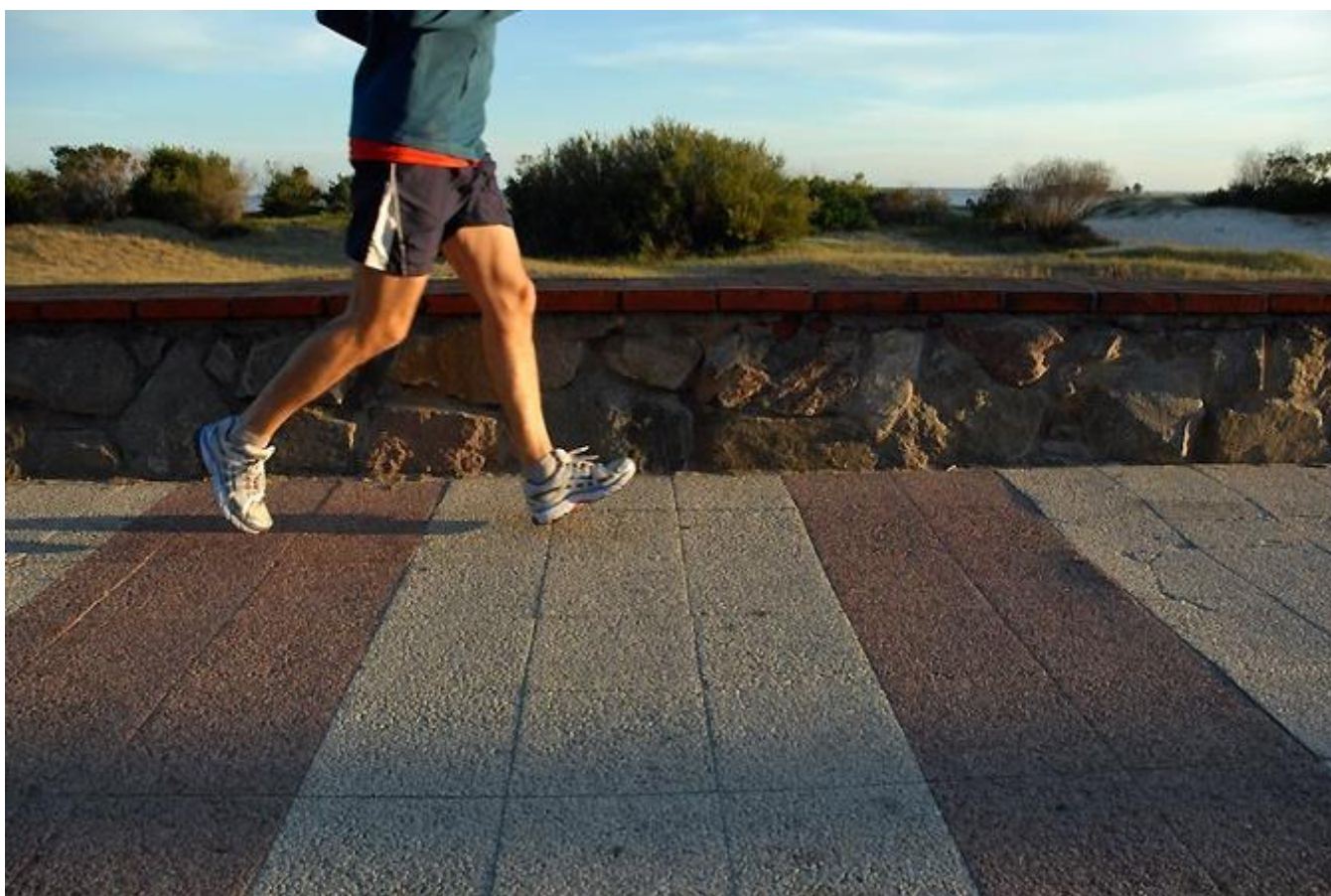
Zveza slovenskih društev za boj proti raku je v sodelovanju z Onkološkim inštitutom Ljubljana in Ministrstvom za zdravje RS v okviru projekta »Priporočila proti raku naj ne obvisijo v zraku« predstavila najnovejšo različico Evropskega kodeksa proti raku z 12 priporočili, z upoštevanjem katerih si lahko izboljšate zdravje in zmanjšate tveganje raka.

Vse pomembne ukrepe v boju proti raku obsega tudi novi Državni program za obvladovanje raka 2017–2021 (DPOR 2017–2021), ki opredeljuje strateške cilje programa za zmanjševanje incidence, izboljšanje preživetja in večjo kakovost življe-

nja onkoloških bolnikov od leta 2017 do leta 2021. DPOR temelji na ugotovitvah mednarodnih in slovenskih raziskav ter priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije ter predstavlja stališča zdravstvene politike, zdravstvene stroke in civilne družbe do celostnega obvladovanja raka. Rak ni ena sama bolezen, temveč več sto različnih, ki se razlikujejo po pogostosti, zdravljenju in izidu, imajo pa tudi različne bolj ali manj znane nevarnostne dejavnike. Pet najpogostejših vrst raka v Sloveniji so: kožni raki (brez melanoma), raki debelega črevesa in danke, prostate, dojke in pljuč. Letno se v Sloveniji sooči z diagnozo rak okoli 14.000 ljudi. Spodbudno pa je, da se umrljivost zaradi raka manjša, predvsem od sredine devetdesetih let, kar kaže na večjo uspešnost zdravljenja.

V okviru projekta »PREVENTIVA PRED KURATIVO« je bil izdelan tudi e-letak na katerem najdete po-

Cienpies Design/ www.freeimages.com

ŠOLA ZA STARŠE

Ker se učenje nikoli ne konča.

Januarja in februarja brezplačna predavanja preko spleta.

dr. ALEKSANDER ZADEL

Najboljša verzija sebe pri starševstvu

6. 1. ob 18:00

dr. ANICA MIKUŠ KOS

Pomoč otrokom s čustvenimi in vedenjskimi težavami

9. 1. ob 18:00

STAŠ ŽNIDAR

Najstniki v letu 2021

13. 1. ob 18:00

KSENJA KOS

Nazaj na konja: kako ravnati, ko otrok doživi negativno izkušnjo

16. 1. ob 18:00

KATARINA KESIČ DIMIĆ

Kdo lahko spleza na drevo? Otroci s posebnimi potrebami

20. 1. ob 18:00

dr. MILAN HOSTA

Oče v 21. stoletju

23. 1. ob 18:00

PETRA ZALOŽNIK

Moč pripovedovanja zgodb

27. 1. ob 18:00

dr. TJAŠA M. KOS

Notranja moč za pomoč pri medvrstniškem nasilju

30. 1. ob 18:00

dr. BENJAMIN LESJAK

Vzgoja za varno preživljanje časa pred zaslonom v predšolskem obdobju

3. 2. ob 18:00

**dr. ALBERT MRGOLE IN
LEONIDA MRGOLE**

Trenutki, ki štejejo v vzgoji

6. 2. ob 18:00

PRIJAVA
WWW.MARATONPOZITIVNE
PSIHOLOGIJE.SI

WEBINAR - 2021 NPOs Kick off Meeting

Torek, 19. januar 2021 ob 14.30

drive+
plus

WEBINAR - WEBINAR - Introduction to Drive+

Torek, 26. januar 2021 ob 14.00

Drive + je nova platforma avtomobilskega partnerstva Drive Sustainability, namenjena dobaviteljem prvega reda in avtomobilskim združenjem.

WEBINAR - Financing Impact

Sreda, 27. januar 2021 ob 16.00

The European Business Network for
Corporate Sustainability and Responsibility

Ponovno osmisliti modo In kdo so zmagovalci?

Evropska komisija je razpisala evropsko tekmovanje za socialne inovacije 2020 in bo s 150.000 bo nagradila tri inovacije na področju trajnostne mode. Izmed 766 prijav je bilo izbranih 30 polfinalistov, v finalu se je pomerilo 10 idej. Članica letošnje 12-članske žirije na mednarodni ravni je bila tudi mag. Anita Hrast, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti. In kdo so zmagovalci:

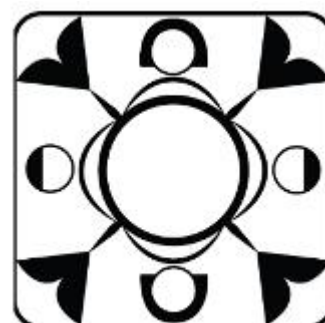
Resortecs (Belgija) Zadrge in gumbi otežujejo recikliranje in ponovno uporabo oblačil, saj odstranitev takšnih podrobnosti zahteva ročno delo, zaradi česar je postopek drag in dolgotrajen. resortecs® topljivi šivalni navoj in zakovice, ki jih je mogoče odstraniti s toploto, omogočajo enostavno razstavljanje, recikliranje in ponovno uporabo tekstilnih izdelkov v industrijskem obsegu.

Snake (Hrvaška) Platforma digitalne trgovine, ki uporablja razširjeno resničnost in omogoča razvoj digitalne mode s spreminjanjem načina uživanja mode, da bi obrnila trend odnosa do enkratne uporabe in privedla do boljšega okoljskega in družbenega vpliva na evropski in svetovni trg.

Kulturna trajnost v modi (Romunija) s sodelovanjem umetnikov in oblikovalcev se osredotoči na oživetev dediščine evropske tekstilne obrti. WhyWeCraft: Kulturna trajnost v modi (Romunija). Njen cilj je preprečiti nesmiselno uporabo tekstila in oblačil v EU ter oživiti dediščino evropskih tekstilnih obrti z vključevanjem tradicionalne obrti v sodobni modni razvojni proces in spodbuditi sodelovanje obrtnikov in oblikovalcev.

European Social Innovation Competition

Kaj je evropsko tekmovanje za socialne inovacije?

Evropsko tekmovanje za socialne inovacije, ki je bilo ustanovljeno v spomin na pionirja socialnih inovacij Dioga Vasconcelosa, je izzivalna nagrada Evropske komisije v vseh državah članicah EU in pridruženih državah Obzorja 2020. Vsako leto Evropska komisija podeli tri nagrade v višini 50.000 EUR za najboljše družbeno inovativne projekte, namenjene spreminjanju sveta na bolje.

Natečaj, ki se je začel leta 2013, deluje kot luč za socialne inovatorje po vsej Evropi in uporablja preizkušeno metodologijo za podporo zgodnjim fazam idej in olajšuje mrežo radikalnih inovatorjev, ki na splošno oblikujejo družbo. Natečaj vsako leto obravnava druga vprašanja, s katerimi se sooča Evropa.

Tema natečaja za leto 2021 bo objavljena 17. februarja 2021.

Izdani dve znanstveni monografiji o družbeni odgovornosti in upravljanju podjetij

Sodelavci Ekonomsko-poslovne fakultete so izdali dve znanstveni monografiji, ki spadata v izgradnjo modela za družbeno odgovorno družbo. Sta naslednja koraka v trudu sodelavcev fakultete, ki so hkrati člani in vodilni sodelavci IRDO – Inštituta za razvoj družbeni odgovornosti. Znanstveni monografiji sta bili izdani pri mednarodni založbi Palgrave Macmillan, del Springer Nature, Švica.

Inštitut IRDO je izvedel že 15 konferenc o družbeni odgovornosti, pridobil za njih preko tisoč prispevkov iz vsega sveta, z bistveno vlogo sodelavcev z Ekonomsko-poslovne fakultete in z več let sodelovanja z Univerzo v Mariboru. Objavili so še preko 20 nadaljnjih knjig. Sem spada tudi dejstvo, da je Univerza v Mariboru 'Trajnostna in družbeno odgovorna univerza'. Globalno prvo knjigo o 'družbeno odgovorni družbi' so objavili lani (trije natisi so pošli v enem letu). Zanimivo je, da pojma 'družbeno odgovorna družba' Google ne pozna. Avtorji ga štejejo za nujno novost, da bo človeštvo našlo pot iz sedanje globalne družbeno ekonomske krize in preživelo.

Upravljanje in vodenje podjetij v stilu družbene odgovornosti, s katerim se mednarodna skupina ukvarja v teh dveh soavtorskih znanstvenih monografijah, je med osrednjimi pogoji, da bi našli to pot. Založba je že prejela odziv na njihovo vabilo, naj pripravijo naslednjo znanstveno monografijo o družbeno odgovorni družbi. Še dve slovenski znanstveni monografiji o družbeno odgovorni družbi sta zdaj v tiskarni in nadaljnji dve v veliki meri v pripravi.

Vir: Univerza v Mariboru

S klikom na spodnji platnici, si lahko ogledate povzetke monografij.

ODGOVORNOST DO DRUŽBE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

(1. knjiga - osnove)

Uredniki in avtorji s soavtorji:

dr., dr. Matjaž Mulej, zaslužni profesor, upokojenec Univerze v Maribor in vodja raziskovanja v IRDO – Inštitutu za razvoj družbene odgovornosti;

mag. Nastja Mulej, s.p., poslovna svetovalka za ustvarjalnost in inovativnost;

mag. Anita Hrast, direktorica IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Strokovna recenzenta: prof. dr. Mirko Markič, doc. dr. Tjaša Štrukelj

Jezikovni pregled: Jelena Mulej Grilc, predm. uč. slov. jezika

Ostali avtorji: Andrej Kirn, Peter Glavič, Igor Perko, Nuša Basle, Sonja Sibila Lebe, Simona Šarotar Žižek

Izdajatelj: IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Maribor (zbirka Družbena odgovornost)

Založnik: Kulturni center Maribor, knjižna zbirka Znanstvena monografija 014

Ključne besede: družbena odgovornost, IRDO, ISO 26000, vzgoja in izobraževanje

Ta trilogija dopolnjuje trilogijo »Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke«, zlasti njeno tretjo knjigo. Glavni problemi sodobnega človeštva so žal enaki: po površnih ocenah so to podnebne spremembe, poraba naravnih virov na ravni veliko več kot enega planeta Zemlje, nevarno velike razlike bogastva ljudi, pregon ogromno milijonov ljudi z domov, fašistični nacionalizmi ipd. V resnici se vse to dogaja zaradi prevlade ozkih in kratkoročnih meril pri osebnem, gospodarskem in političnem odločanju, ki se dogaja, ker *manjka družbene odgovornosti – sprejemanja odgovornosti za vplive na družbo, soodvisnosti in truda za celovitost. Za njo je veliko ljudi prešibko usposobljenih in vzgojenih. Zato bi tako stanje smeli in morali šteti za glavni problem sodobnega človeštva.*

Poglavja:

1. *Uvod v knjigo: Družbena odgovornost – kratek povzetek*
2. *Splošne podlage za družbeno odgovornost v vzgoji in izobraževanju*
3. *Vrednote, narava, okolje*
4. *Odgovorno izobraževanje in vzgoja za trajnostni razvoj*
5. *Koncepti družbene odgovornosti za tehnološko podprto učenje*
6. *Zavest človeka - temelj osebne in družbene odgovornosti*

V uredniški komentar k 2. p. smo povzeli: Če bi ljudje v vsakdanji praksi bolj redno in poglobljeno uporabljali svoje (!!) dokumente, ki so jih sprejeli po svojih (!!) globalnih organih, kot sta Organizacija združenih narodov (OZN) in Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO), bi bilo doseči prakso družbeno odgovorne družbe veliko lažje, če ne celo lahko.

ODGOVORNOST DO DRUŽBE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU v 2. knjigi – praktični primeri

Uredniki in avtorji s soavtorji:

dr., dr. Matjaž Mulej, zaslužni profesor, upokojenec Univerze v Maribor in vodja raziskovanja v IRDO – Inštitutu za razvoj družbene odgovornosti,

mag. Nastja Mulej, s.p., poslovna svetovalka za ustvarjalnost in inovativnost,

mag. Anita Hrast, direktorica IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Izdajatelj: IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Maribor (zbirka Družbena odgovornost)

Založnik: Kulturni center Maribor, knjižna zbirka Znanstvena monografija 015

Jezikovni pregled: Jelena Mulej Grilc, predm. učit. slov. jezika

Ostali avtorji: Petra Kunc, Žiga Čepar, Borut Likar, Eva Žunec, Valentina Brečko Grubar, Nataša Sever, Borut Ambrožič, Aleksandra Tabaj, Karl Destovnik, Tatjana Dolinšek, Bojana Tancer Gnamuš, Miloš Tul

Ključne besede: družbena odgovornost, IRDO, ISO 26000, vzgoja in izobraževanje, praksa

Recenzenta: prof. dr. Mirko Markič, doc. dr. Tjaša Štrukelj

KULTURNICENTER
Maribor

Z A L O Ž B A

Uredniški uvod v 2. knjigo trilogije

Uredniki, izdajatelji in založniki seveda upamo, da ste, dragi, spoštovani in dragoceni bralci, našli voljo, čas, zanimanje in moč, da ste prebrali, morda celo skrbno proučili prvo knjigo te trilogije ali celo njeno predhodnico o isti tematiki, naslovljeno NEHAJTE SOVRAŽITI SVOJE OTROKE IN VNUKE. Kdor ne živi in ravna odgovorno do družbe, torej ne sprejema svoje odgovornosti za svoje (tudi posredne, širše in bolj dolgoročne) vplive na ljudi in naravo soodvisnosti z drugimi deli narave, vključno z ljudmi, zlasti tistimi iz drugih strok, okolij in organizacij, zaveze truditi se kar največjo celovitost svojih premislekov, odločitev in dejanj, onemogoča ali vsaj otežuje življenje naslednjim generacijam, pogosto pa tudi sebi – kot da jih sovraži, četudi si domišlja, da jih ljubi, ko jih npr. razvaja, ne pa razvija zdravstvene odpornosti, skromnosti, inovativnosti, vzdržljivosti, strokovnosti, sposobnosti in volje za medstrokovno ustvarjalno sodelovanje, nenehnega učenja, zanesljivosti, poštenosti, spoštljivosti, utemeljene samozavesti, domišljije brez domišljivosti itd.

Vse take in podobne lastnosti so bolj privzgojene kot prirojene, odvisne so od posodabljanja družbe, v katerem se spreminjajo – upamo, da inovativno. S takega vidika je družbena odgovornost tudi netehnološki invencijsko-inovacijsko-difuzijski proces. Da se ovirati ali podpirati.

Raznoliki praktični primeri v tej knjigi kažejo, na kako različne načine se da podpirati razvoj družbene odgovornosti mladih in mladih po duši

(kajti starosti se ne meri s številom let, ampak s stopnjo lenobe – telesne in duševne).

Da boste bolj zanesljivo pomislili na prvo knjigo te trilogije, poglavja številčimo tako, kot da gre za isto knjigo. Vsebinsko je to res, le tehnično so tri. Tretja izide v l. 2021.

Poglavja:

7 Povezovanje srednjega šolstva z gospodarstvom v Sloveniji zahteva več družbene odgovornosti

8 Koraki za trajnost Univerze na Primorskem

9 Izobraževanje za trajnostni razvoj in družbeno odgovornost

10 Mednarodni projekti »Evropejci za mir« – pogled nazaj v sodelovanju za boljšo prihodnost

11 Knjiga kot družbeno odgovoren pripomoček: primer 'Uvod v politično ekonomijo družbene odgovorne družbe'

12 Prehod mladih s posebnimi potrebami iz izobraževanja na trg dela

13 Metoda CoRT za vzgojo in izobraževanje za družbeno odgovorno družbo

14 Metoda 6 klobukov, celovitost: primer nogometnega treninga mladih

Postanite člani Inštituta IRDO!

V Evropi je trend, da se odgovorna podjetja in organizacije odločajo za članstvo v organizacijah, ki krepijo družbeno odgovornost. Na ta način pridobijo večji ugled, lojalnost kupcev, večjo motiviranost zaposlenih za delo, boljša sodelovanja s skupnostjo in drugimi poslovnimi partnerji. S tem povečujejo svojo konkurenčnost, svoj socialni in poslovni kapital ter inovativnost.

Člani inštituta IRDO so podjetja, ustanove, organizacije in posamezniki. Združujemo se v Svet članov, ki podpira delo inštituta in podaja razvojne usmeritve. Izmenjujemo znanja z različnih strokovnih in poslovnih področij, osveščamo o pomenu družbene odgovornosti ter povezujemo gospodarske, socialne in druge interesne partnerje z namenom izvajanja in ustvarjanja projektov za več družbene odgovornosti v Sloveniji in v tujini. Enkrat letno organiziramo srečanje vseh članov inštituta, člani pa so vabljeni tudi na druge dogodke inštituta in njegovih partnerjev.

V inštitutu IRDO od leta 2008 združujemo približno 100 članov ter več partnerskih organizacij. Med njimi so tako velika, kot majhna in srednje velika podjetja, ustanove, zavodi, organizacije in številni znanstveniki, strokovnjaki, raziskovalci, zaposleni, študentje, upokojenci...

Med kolektivnimi člani so podjetja in organizacije, na srečanjih sodelujejo člani vodstva ali posameznih strokovnih področij, člani uprav ter predsedniki večjih slovenskih podjetij, organizacij in ustanov. Člani posamezniki so: študenti, raziskovalci, znanstveniki, strokovnjaki in vsi, ki se zavedajo pomena družbene odgovornosti in jo zato so-razvijajo.

V inštitut IRDO se lahko kadarkoli včlanijo pravne osebe iz gospodarstva in negospodarstva (kolektivno članstvo) in posamezniki (individualno članstvo), ki podpišejo pristopno izjavo oz. dogovor o kolektivnem članstvu ter spoštujejo pravila inštituta.

Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija evropske mreže CSR Europe, preko katere naše člane dodatno informiramo o novostih na tem področju v svetu. Več: www.csreurope.org

Zakaj postati član Inštituta IRDO?

Inštitut IRDO svojim članom omogoča naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelovanje pri oblikovanju programa dela in razvoja inštituta,
- promocija člana in njegovih projektov na spletnih straneh, na konferencah ter v izbranih strokovnih in drugih publikacijah inštituta,
- sodelovanje na panožnih in tematskih razpravah v povezavi z družbeno odgovornostjo, ki omogočajo izmenjavo izkušenj članov inštituta,
- brezplačen dostop do baze primerov dobre prakse s področja družbene odgovornosti,
- brezplačna udeležba na letnem srečanju članov inštituta in objava vseh članov v publikaciji srečanja,
- brezplačno prejemanje e-novic inštituta (e-informacije o aktivnostih članov inštituta, aktualnih dogodkih v Sloveniji in tujini, poročanje o aktualnih temah...),
- brezplačen dostop do virov informacij na portalu inštituta IRDO (informacijski portal za člane, partnerje in javnost z aktualnimi informacijami, povezavami, primeri dobre prakse, novicami članov in drugimi novostmi),
- s svojimi pobudami in predlogi lahko aktivno sodeluje pri načrtovanju dejavnosti Inštituta,
- seznanjen je z rezultati raziskav, ki jih je sofinanciral s članarino,
- dodatni popusti pri uporabi storitev in izdelkov inštituta (praviloma 20% popust na svetovanje, izobraževanje, založništvo, oglaševanje, raziskave, projekte).

O družbeni odgovornosti

**Družbena odgovornost stane malo,
družbena neodgovornost ogromno,**
vse do globalnih družbeno-ekonomskih kriz, **vklučno z
vojnami, tudi svetovnimi in s sedanjo serijo istočasnih vojn**
s skupnim imenovalcem v vojni zoper terorizem
namesto truda za prevlado družbeno odgovorne družbe.

PRIDOBITE CERTIFIKAT

Vodja za družbeno odgovornost
in trajnostni razvoj podjetja

www.irdo.si

VABIMO VAS V

VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN USTANOV

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o
družbeni odgovornosti in njenem vplivu na raz-
lična področja našega življenja, dela in okolja.
Po svojih močeh se povežimo pri iskanju
rešitev in njihovem udejanjanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.**

**SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,

Tel.: **031 344 883**

e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta:

www.irdo.si

www.horus.si

www.model-m.si

www.irdo.si

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

***Mozaik znanja,
vrednot in sodelovanja
za več družbene
odgovornosti.***

